DIARI CATALÁ
DE
Avisos, Noticies y Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona {Edició vespre 1 ptes. mes
Barcelona {Edició matí . 1 » »
Espanya . . . . . 4'50 ptes. trim.
Unió postal . . . . . 9 » »
Paquet de 30 números . 90 céntims

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMPTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esqueles, comunicats y reclams a preus convencionals. Per la edició del vespre s'admeten esqueles mortuories fins a les sis de la tarde. Per l'edició del matí, fins a las tres de la matinada.

Any XXI núm. 4,303 — **Barcelona: Dijous 27 d'abril de 1911** — **Edició del VESPRE**

SANT DEL DIA: Sant Anastasi, papa y conf.

Sant de demà: St. Prudenci y Pànfili, bisbes y confs.—**Quaranta Hores:** A la iglesia de Ntra. Sra. de Pompeya, de Pares Caputxins (Diagonal). Hores d'exposició: De 2/4 de nou del matí a 2/4 de set de la tarda.—**Demà:** A la mateixa iglesia.—**Cort de María:** Ntra. Sra. de Montserrat, a St. Just. —**Demà:** Ntra. Sra. de la Misericordia, a sa iglesia.—**Missa d'avuy:** St. Pere Armengol, mr.; color vermell.—**La de demà:** St. Prudenci, bis. y conf.; color blanch.—**Adoració nocturna:** Dilluns, dia 1.er maig. Torn de la Mare de Deu de la Mercè.

Observatori Meteorológich de la Universitat. - Director: E. Alcobé — 26 d'abril

HORES D'OBSERVACIO: 9 matí y 3 tarda.—Baròmetre a 0° y al nivell del mar: 763'88; 765'28.—Temperatures: máxima 28'8 sol: 19'8 ombra.—Mínima. 11'4 ombra: 9'5 refl.—Temperatura a l'ombra: 17'2; 16'0.—Pluja a les 24 hores: 0'00.—Aigua evaporada en milímetres: 2'2.—Graus d'humitat: 77; 84. —Direcció del vent: SSE.; SE.—Velocitat del vent: 178k.—Estat del cel: nuvolós, cobert.—Núvols: Classes: C.K.; C. K. N.—Cantitat: 9'5; 9'8. Sortida del sol: 4'53.—Posta: 6'43.—Sortida de la lluna: 3'54 m.—Posta: 3'49 t.

DON RAMON DE VALLS Y RIERA

METGE CIRURGIÁ

morí el dia 10 del actual als 58 anys d'edat

(A. C. S.)

La seva esposa donya Josepha Espriu y Fiter, fills Mercè, Ramón, Pere M., Manuel, Antoni y Joseph, germans don Joaquim, P. Lluís M.ª, Prevere de l'Oratori de Sant Felip Neri y D. Joseph, germanes polítiques D.ª Josepha Córdoba de Valls y D.ª Agna Espriu de Costas, germà polítich don Bartomeu Costas y Adam, nebots, cosins y demés parents, al recordar als amichs y coneguts tan sensible pèrdua, els preguen el tinguin present en llurs oracions y se serveixin assistir als funerals que en sufragi de la seva ànima se celebraràn demà, divendres, 28 del corrent, a les deu del matí, a la parroquial iglesia de la Puríssima Concepció, per lo qual rebràn especial favor.

Les misses després del ofici y desseguida la del perdó

El dol se dona per despedit — **No's convida particularment**

L'Excm. y Ilm. Sr. Bisbe d'aquesta diócesis s'ha dignat concedir 50 dies d'indulgencia a sos fidels diocesans per cada acte de pietat o caritat cristiana que practiquin en sufragi de l'ànima del difunt.

D. JOAN BALAGUER FINS

morí el dia 13 del corrent

havent rebut la Benedicció Apostólica

(A. C. S.)

La seva desconsolada esposa, filla, pare don Joan Balaguer Molera, pares polítichs, germans y demés familia, al recordar als amichs y coneguts tan sensible pèrdua, els preguen el tinguin present en llurs oracions y se serveixin assistir als funerals que, en sufragi de la seva ànima, se celebraràn demà divendres, día 28 del corrent, a les deu, a la iglesia de la Casa Provincial de Caritat, per qual favor els quedaràn sumament agraits.

Per respecte a la santetat del temple, el dol se dona per despedit

No's convida particularment.

D. Joan Nogués y Reig

morí el día 19 del corrent

(A. C. S.)

La seva viuda donya Francisca Casas y Grau, fills Joan, María de la Concepció, Francesco-Xavier y Ramón (ausent), germans polítichs, nebots y demés parents, preguen a llurs amichs y coneguts que'l tinguin present en ses oracions y se serveixin concòrrer als funerals que, pera l'etern descans de la seva ànima, se celebraràn demà, divendres, día 28 del corrent, a les deu, a la parroquial iglesia de Sant Pere de les Puelles.

Les misses després del Offici y totseguit la del perdó

Agraint l'assistencia, el dol se dona per despedit

Barcelona, abril de 1911

Funeraria Ferràn. Palla, 8.-Telèfon 949

J. Marsans Rof y Fills
Valors, Cupons, Giros, Comptes Corrents, Cambi de Monedes
RAMBLA CANALETES, 2

MARCA REGISTRADA CVNE
Companyía Vinicola del Nort d'Espanya
BILBAO-HARO
Immillorables Riojas, Clarets, Blanchs y Escumosos.
Demanis en tots els Hotels, Restaurants y Colmados — Dipósit:
Ample, 21, BARCELONA - Teléfon 1885

PEUGEOT
primera marca del mon
Lleugeres sólides y elegants
Complet assortit en tots els models
Representants exclusius:
F. S. ABADAL Y C.ª-Aragó, 239 al 245

VI Exposició Internacional d'Art

Títuls de Cooperador a 15 pessetes

valeders pera visitar l'Exposició durant els dies y hores d'obertura reglamentaria, aixís com pera les festes y actes públichs que's celebrin en el Palau de Belles Arts.

De venda: En el Palau de Belles Arts, Ateneu Barcelonès, Foment del Treball Nacional, Casino Mercantil, Círcol del Liceu, Círcol Eqüestre, Saló Parés, Círcol de l'Unió Mercantil, Fayans Català, Reig y Fills, Viuda de Pere Llibre, Casa Cuspinera, Casa Massana, Successor de Aurigemma, «Maison Dorée», kiosk davant l'Hotel Continental y en els principals establiments y societats.

PRÈSTAMS en hipoteca al interès legal sobre finques rústiques y urbanes; terrenos y cens, usdefruits y nudes propietats. Creació de Rendes Vitalicies. Conversió de tota mena d'immobles en **renda fixa**. **Crèdit y Foment d'Estalvis.—Pelayo, 34, pral.**—De deu a dos quarts d'una.

Grans Magatzems **El Siglo**
Actualment EXPOSICIÓ
y venda de
Trajos y Confeccions
Preus considerablement reduits en
Llanería - Sedería
Trajos pera senyor y nen - Flors y plomes pera sombrero - Guants
Vestits pera senyora y nena - Bruses
Bates - Cotilles - Tuls - Vels - Sombreros pera senyora y nena, etc.
OCASIONS EXCEPCIONALS

La cantarella dels partits únichs

Barcelona es rica en partits únichs. Diariament els nostres periòdichs republicans se complauen en cantar les excelencies, l'unitat, la fortitut del respectiu partit únich.

D'una banda'ls orgues de l'U. F. N. R. en articles de prohoms y en ressenyes de discursos inaugurals, de banquets y de festes de tota mena, ab una fè en la repetició de frases, digna del doctor Munyon, asseguren, sense que ningú extern al seu partit els ho pregunti, que no cal temer l'esmagranament de l'U. F. N. R., que segueix sens novetat, ufanosa y poixanta, y que les renyines y batalles públiques y semipúbliques que l'afligeixen, son, més aviat, com les erupcions bordes, signe de salut, de plètora de vida, de puresa democràtica...

Nosaltres qui desitgem llarga y fruitosa vida a l'U. F. N. R., en bé de Catalunya, preferiríem que en molts detalls, y singularment en aquest del batres y del escometres mutuament sos prohoms, fos, una mica menys democràtica. Voldríem que no parlés tant de la seva unitat y de la seva prosperitat, perque hi creuríem més...

***

«El Progreso», d'altre cantó, fa una pila de díes que consagra articles y més articles a demostrar que'l lerrouxisme continua unit y incommovible. Y ho repeteix en tots els tons, en tota la gamma musical d'una gorja republicana. El darrer el titula: «Nuestro partido.—Siempre unido y siempre fuerte».

Quan veyem aquests anguniosos equilibris d'«El Progreso», una gran pietat s'apodera de nosaltres, una pietat semblant a la que desvetlla un clown qui no convenç, qui no consegueix fer riure.

Ell mateix se delata. Hom qui no sabés les marfugues y tintines qui desllorigueren el partit lerrouxista, les endevinaría a travers d'aquest seguit d'afirmacions rebuscadament optimistes, d'aquestes injeccions de benhaurança, d'aquest massatge de benestar, d'aquesta cantarella d'espaordiment invencible corejada ab l'espatech de cacanories que mútuament se propinaren els correligionaris senyors Domenech y Morales.

Y pera completar l'exhibició de l'interna pauperitat lerrouxista, el mateix periòdich radical sosté una campanya contra'l descuit en que l'Ajuntament actual té la ciutat de Barcelona. Totes les tares qui condemnen la gestió municipal d'una majoría—actualment majoría lerrouxista—son proliixament ressenyades y censurades en les planes del diari aludit.

Tot lo qual ens acaba de convèncer de que, realment, el lerrouxisme segueix gloriós y triomfalment el seu camí.

Al Dia

¡Vinguen projectes!

Cap ministre vol ésser menys que un altre: y no fa ministre deixar la cartera, sense haver presentat un projecte de lley del que parlin els diaris.

Mentres el senyor Canalejas retoca'l projecte de lley d'associacions y el de Hisenda procura enfonsar el d'exaccions municipals, que es l'únich viable dels que'l Govern lliberal ha presentat a les Corts, y el propi ministre prepara'l de abolició dels consums, de que parlàvem ahir, el senyor Gasset estudia la modificació dels Sindicats Agrícols, arranjant el seu projecte, y el ministre de la Governació estudia les bases del de reforma de la lley municipal.

Dels altres ministres no'n sé rès, però no crech que'l de la Guerra estigui quiet respecte al projecte de lley del servey militar obligatori; no's dona'l cas que dos generals pensin igual en tan delicat assumpte. Tampoch el de Marina voldrà passar pel Govern sense deixarhi un projecte; y el de Gracia y Justicia, lo menys que pot fer es estudiar la reforma dels procediments y la del Còdich de Comerç en qüestió de fallides y suspensions: no hi hà ministre que no ho estudii... y que ho resolgui.

Hi hà pressa en presentar projectes: qualsevol diría que ve la crisis a netejar ministeris. ¿Qui sab?... No juraría pas que, abans de Sant Joan, fossin ministres els que avuy ho son. Es tan difícil com que'l senyor Canalejas mengi cireres dúes temporades seguides en el poder.

Una de les coses que anuncien ab més certesa la caiguda dels ministres, es l'anunci o la presentació de certs projectes. En quant un ministre presenta unes bases pera la reforma de la lley municipal, considerèulo cessant. Abans les crisis tenien dúes senyals: aquesta y l'anada a Madrid del secretari del Ajuntament de Barcelona. Ara hi hà de anar tan sovint el senyor Gomez del Castillo, desde que hi hà alcaldes que no saben rès, que ja s'ha gastat com a «jettattore» de ministres, però queda encara lo de la reforma de lley municipal: no falla.

Y es natural que sigui aixís: els ministres lliberals no fan rès, no s'amohinen per rès: dormen en el banch blau y en els ministeris. Quan se determinen a presentar un projecte es que saben que la seva discusió no'ls hi hà de donar feina. Repasseu els períodes parlamentaris canalejistes: ¿què s'ha fet? rès. Quan ara prometen es que saben que no's comprometen.

Y sort que es aixís: si no, ja podríem amanirnos a desaparèixer del mapa.

POL.

URANIA
600 Pessetes
La més perfeccionada, sólida y visible
Copies - Reparacions - Accessoris
J. ROVIRA, Corts, 619, baixos (entre Claris y P. de Gracia)
Máquines d'ocasió procedents de cambis, molt barates.

CASTELL DEL REMEY
Gran Premi a l'Exposició de Bruseles, 1910
COGNAC - VINS - VINAGRES
Demaninlos en els principals Hotels, Restaurants y Colmados.
Servey a domicili. — Dipòsit: CUCURULLA, 5. — Telèfon 813

Aigua "Estrella"
Mineral natural, alcalina gaseosa. Excelent pera la taula. Dels manantials de la *Societat Anónima* «Vichy Catalán». Superior y més económica que totes ses similars.
Demanis per tot arreu en ampolles y mitjes ampolles
Administració: Rambla de les Flors, 18, entressol - Barcelona.

Dr. Flotats Especialista en **gargamella, nas y orella**. Plaça Comercial, núm. 1, 1.er (devant mercat del Born); de 1 a 5; festius, de 10 a 11.

Tusquets y C.ª S. en C. Banca-Borsa.
Valors y cupons.—Rambla del Centre, 9

GLOSARI

LA FORSA DE NO PUBLICAR

Un editor alemany es el propietari del volum tercer de les «Memories» de Bismarck. Aquest volum resta encara inèdit; s'hi conté la narració dels aconteixements que conduiren a la desgracia del canciller y a son llicensament per l'emperador. Com se comprén, la responsabilitat de la seva publicació es molt gran; y l'editor no gosa per avuy afrontarla. Però mentrestant, del fet de tenir en ses mans aquest gran dipòsit, ne treu gran partit. Res millor, en aquesta baixa terra, que l'heure fama de guardar a casa una bomba y no acabar de gitarla may.

En general, el no publicar es una gran força. L'ideal pràctich pera molts, consisteix en guanyar una reputació, no comprometentla may en un escrit. Altrament, el nostre sigle de cultiu ultrancer de la popularitat, el restar inèdit es una de les poques aristocracies que queden.

No escriure, no publicar, heusaquí el secret de la força. Y si algú s'admira, cal péndres no més la pena de respondre que Sòcrates tampoch no va res escriure, res va publicar.—Noteu quan se parla de si a Espanya hi hà o de si ha hagut rescentment filosophs, quants Sòcrates surten.—Y penseu quàn admirable devé la situació del qui tot poguentse comparar a Sòcrates, guarda a casa una bomba, que's suposa de no menor calibre que la continguda en el volum tercer de les «Memories» de Bismarck.

XENIUS

Jochs Florals

VEREDICTE

que'ls VII Mantenedors del any 1911, han dictat ab data d'avuy:

PREMIS ORDINARIS

Englantina d'or.—Núm. 29.—Elegía perduda.

Accèssit.—Núm. 16.—Johan Gari.

Viola d'or y d'argent.—No s'adjudica.

Primer accèssit.—Núm. 128.—Melodíes blanques.—Lema: Esperit.

Segón accèssit.—Núm. 83.—El bressol de Jesús.—Lema: Non... non!

Flor natural.—Núm. 65.—De la colecció «Idilis lluminosos».—Lema: Lux, les composicions «Llum virginal» y «Aigua llum».

Primer accèssit.—Núm. 129.—Sonets Georgians.—Lema: Agricultura.

Segón accèssit.—Núm. 124.—Lays del poeta amant.—Lema: Tot quant jo veig o sent dolor me torna.

PREMIS EXTRAORDINARIS.

Copa artística.—Núm. 61.—Viatges de amor.—Lema: Triomf.

Primer accèssit.—Núm. 45.—Entre'ls dos mons.—Lema: Exultor.

Segón accèssit.—Núm. 20.—Rondalla de petons.

Premi dels Mantenedors.—Núm. 69. —Divinal Epitalami.—Lema: «Entrada se ha la esposa...»

Premi Fastenrath.—S'adjudica al drama «L'Eloy», de don Àngel Guimerà.

Barcelona 24 d'abril de 1911.—Conrat Roure, president; Frederich Rahola, Isidre Soler, Claudi Planas y Font, Ernest Moliné, Prudenci Bertrana, Joseph M. Folch y Torres, secretari.

Lliga Regionalista

Rectificació del cens electoral

El dia 6 de maig s'acaba'l terme pera ferse incloure en les llistes electorals que han de servir pera les eleccions de regidors.

La Lliga Regionalista té oficines obertes pera simplificar l'operació.

Ara's fa fàcilment lo que després no pot ferse.

El dever dels ciutadans es procurarse armes pera combatre.

De 10 a 1 y de 4 a 7 - Boters, 4 (Plassa Cucurulla).

Teatres

CATALA

Lliga Regionalista

Abonament a Romea

Promet constituir un veritable èxit la segona de les vetllades teatrals organisades per la Lliga Regionalista.

Tal com vàrem dir en la passada edició, la d'aquesta setmana tindrà lloch el propvinent dissapte.

El programa compost per la Lliga, es escullit de debó. Hi hà «El Pati blau», den Rusiñol; «La morta», den Pompeu Creuet, y «L'ase del hortolà», del malaguanyat Emili Vilanova.

Entre les personalitats y families que ja han encarregat llotges y butaques, recordem els noms següents:

Bertrand y Serra, Tomàs Fontova, Carles de Fortuny, Ferrer y Vidal, Bonaventura María Plaja, Joan Alandí, Joseph Llimona, Puig y Cadafalch, Pardo Peranera, Joaquim Roca, Pere Muntanyola, Miquel Valls, Antich Mérida, Santiago Andreu, Tomàs y Boix, Manuel Julià, Francesch Cambó, Ventosa y Calvell, P. Sans, Maristany, Emili Vilanova, Tobella, Fiol, Joseph Ribas, Lluís Camps, Pere Marqués y Pahissa, Lluís Guarro, March Rocamora, Torras, Manuel Mundó, Rubió, Francesch Ràfols, Joseph Oliveres, Cunill, Pere Civil, Ramon d'Abadal, Duràn y Ventosa, Miquel A. Fargas, Manuel Castellví, Gaspar Rosés, doctor Giró, Serra y Buhigas, Salvador Roca, Manuel Farguell, Fèlix Fages, Gonçal Massó, Rovira y Brugera, marqués d'Alella, Milà y Camps...

Es d'esperar, donchs, que la festa del pròxim dissapte resultarà lluidíssima.

Segueix obert l'abonament de butaques a la Lliga Regionalista, Boters, 4, y a la Comptaduria del teatre Romea.

Les llotges de platea y primer pis son totes abonades.

FRANCÉS

Ab «Sapho», de Daudet, va despedirse ahir la senyoreta Cecilia Sorel. En el transcurs de la obra, especialment en l'acte tercer, va tenir algún instant d'emoció que va ressortir de la interpretació bon xich efectista donada al seu paper.

Ab la seva cultura y la seva experiencia teatral que li dona un fort domini de les taules, defensa el seu art, mancat de pastositat y de sentiment; y, posant a contribució les madures belleses de sa figura, defensa una jovenut fugida que no son prou els recursos del tocador pera fingir.

El públich, format, en sa major part, per la colonia francesa, secretament desilusionat, per atenció y per patriotisme va estar molt deferent ab l'actriu francesa, fentli una despedida carinyosa.

El decorat y el vestuari deficients.

La oportunitat de la lluna en l'acte quart, tan infantil, que va promoure rialles.

M. Grand va estar segur en el seu paper y molt just y inspirat M. Maury en la seva relació del acte quart. Els demés discrets.

Al final del segón acte va oferirse a Mlle. Sorel una cistella de flors ablaçada dels colors de la bandera francesa, que va ser calurosament aplaudida.

"Verger de les galanies"

Aquest y no el de «Jardí de les galanies» es el veritable títul del nou llibre de versos de nostre car amich en Joseph Carner. Com una elegía y no un sonet—segons hauràn notat nostres lectors—es la poesía que, de tast, oferim, en substitució d'un sonet que havíem escullit tot d'una.

Un mal fat, qualque follet bilitri, aurà trastocades les nostres paraules o desviades les mans dels caixistes.

La capital del Marroch

La blancor de Fez.—Població dintre un torrent—L'aigua que corre.—Com a Granada y Sevilla.—Ciutadans y camperols.—Els carrers de Fez. De terrat a terrat.-Les fortificacions.

Segons la frase d'un periodista francès, la capital del Marroch està separada d'Europa per... dotze sigles. L'encant extraordinari, segons ell, de la població de Fez, prové d'haverse mantingut fins ara tal y com era fa mil anys.

Les grans poblacions de l'Egipte, de l'Assia Menor, de l'India, per exòtiques que apareguin no deixen de sentir en major o menor escala la influencia d'Europa y de la civilisació moderna. En mitg de les construccions típiques, s'aixeca l'arquitectura adotzenada d'una estació de ferrocarril o la d'un hotel fet ab motllo. A Fez no hi hà hotel, ni estació, ni rès que per cap banda recordi Europa.

Fez comença per ser allunyada del litoral per set jornades de caravana. Quan, a la meitat de la sesena, el viatger veu aixecarse al seu devant les muralles d'un groch polsós, està ja completament preparat pera fruir de la manera deguda els atractius de la capital cherifiana. Y això ve de que, a mida que un hom s'enfonza al cor del país moresch, va remontant, en certa manera, el curs dels temps.

Una esllavissada de casetes blanques que, de les altures de la ciutat nova hont se troben els palaus y els jardins del Soldà, devalla a la barreja fins al cap d'avall de la depressió, cap a Sebú: veusaquí'l primer aspecte de Fez per aquell que'l contempla desde certa altura. La seva situació contradiu totes les idees que'ls homes se puguin formar respecte al emplaçament de les poblacions.

Fez no s'aixeca a la vora d'un torrent, sinó dintre'l torrent mateix. Y son les aigües d'aquest torrent—l'oued Fez—les que varen determinar a Muley-Idris, el seu fundador, a posar allí les primeres pedres de la ciutat. Lo que'l va atraure sobre tot va ser l'abundor de les dèus que, per un encadenament de petites cascates, anava a precipitarse al riu.

Es prou conegut l'encant que exerceix l'aigua corrent en l'ànima y el sentit dels alarbs. La població entera, desde'l palau del sobirà fins al barri més pobre, es tota ressonanta del borbolleig de l'aigua. L'oued Fez—el torrent—per un maravellós arranjament de canals, no deixa de regar cap recó de la capital del imperi. Veusaquí perque es tan gran l'entusiasme dels viatgers y dels poetes alarbs quan, després d'una llarga ruta per viaranys ressechs y polsosos, se troben en la fres-claretats pampelluguejantes.

La població nova, «Fez Djedid», està enclavada a dalt de la depressió; y en els flanchs s'extén la població vella, «Fez Bali». A la primera hi hà el gran palau del Soldà, les oficines del maghzem, les cases hont viu el personal del palau, les residencies dels alts dignataris. En amples jardins corren els reguerons, fertilisants bosquets de tarongers, llimoners y llessamins. Y se veuen kioscos y patis y brolladors de mosaich y sostres de fusta esculturada, tal com a l'Alhambra de Granada y l'Alcàzar de Sevilla. Les mateixes tradicions artístiques que produiren a Espanya aquestes obres mestres, s'han perpetuades aquí, hont se sent una raça àvida de bon viure, amiga de les llargues mitgdiades somnolentes prop de les fonts mormoladores y entre una fresor silenciosa y perfumada.

Una casta poch nombrosa de ciutadans delicats, habiten aquests hermosos palaus y governen per la diplomacia un poble de camperols selvatges, grollers, incults. En aquest contrast s'hi veu enter tot el Marroch. Es per això que aquests ciutadans, poch habituats a la guerra, tremolen quan llur capital se troba assetjada, com passa actualment, per les tribus ferotges.

A Fez hi hà molt per saquejar. Prescindint dels palaus, hi hà l'immens basar ahont les riqueses s'han anat acumulant durant sigles; hi hà el Mellah, el barri jueu, vehí del palau del Soldà, y en el que s'aixama una població poruga que si'ls rebels entren a la força dintre la capital, pot esperar les pitjors desgracies.

Un extraordinari garbuix de carrerons estrets, ahont s'acumularíen les bruticies si'l torrent no les escombrava, constitueix la ciutat antiga, en la que hi viuen els pobres y els obrers. De tant en tant se veu una obertura tancada per una llorda porta que es curosament barrada els vespres separant un barri del altre.

El carrer a Fez no té de per sí cap importancia: tant se val que sigui tortuós, estret o brut, mentres s'hi pugui passar. El ferbo ún rasca ab els colzes y els genolls a les parets, topa a les portes, a les cantonades o a les voltes, es empengut y atropellat per una mula aristocràtica que passa ràpidament muntada per algun gran personatge envolcallat de franeles fines; y quan no es per una mula es per algun negret carregat de fusta, de pedres o d'oli.

Les cases per dalt s'arrodoneixen tocantse les unes ab les altres. Rès tan fàcil com saltar del terrat de l'una a la del costat. Y aquesta facilitat de comunicació es encara afavorida per un camí aeri que permet recòrrer tot un barri sense passar pel carrer. Justament les dones de Fez, que passen al terrat bona part de la tarda y del vespre, son molt aficionades a n'aquesta mena de passeig, per medi del qual se fan y se tornen les visites. A n'això deu ser degut que a certes hores els homes son privats d'estarse al terrat.

Pels carrers de Fez gairebé no hi hà llum ni aire. Quan per un cas extraordinari el carrer s'aixampla una mica, grans tofes de rosers veien l'esclat del día que hi entra sols en petits fils de claretats pampelluguejantes.

Als dos costats de la vall, la linia de les muralles ondula sobre les pendents; vells fortins mitg enrunats s'aixequen de troç en troç y els terrenys pelats del voltant son foradats de sots profons que serveixen d'estada als malfactors y leprosos.

Veusaquí lo que es Fez y lo que son les fortificacions que l'enronden.

Polítiques

En Lerroux se'n va al moro

Ja feya díes que'ls diaris anaven indagant si sería demà o dissapte o la setmana entrant que en Lerroux «se dignaría» venir a Barcelona pera aclarir aquest embull consistorial lerrouxista. Els que això deyen no recordaven la mónita especial den Lerroux: ell no vol soroll y sempre procura allunyarsen tant com pot.

Tots ho hem vist: que a Barcelona ha d'haverhi vaga general, donchs desseguida en Lerroux marxa cap a Madrid o cap a París; que per aquí hi hà espatechs de mausers y canonades pels carrers, que hi esbotzen iglesies y convents, que les saquejen, que les cremen, que assessinen frares y rectors y desenterren monjes... etc., ell, que de Amèrica se'n venía tot dret cap a Barcelona, al enterarse de lo que hi passava, trenca de camí y se'n va cap a Londres y a París a passarhi millor uns quants díes més y mentrestant se té temps de vèureles venir.

Que a Barcelona la recaudació de consums minva d'una manera escandalosa en mans dels regidors lerrouxistes; que aquests s'entrebanquen els uns ab els altres; que s'agarbonen a bofetades y a cops de puny en plena Casa Consistorial; que l'una colla tracta de dissidenciarse de l'altra y fins tracta de comprar un diari pera fer la competencia a la gazeta oficial del partit..... donchs, si a Barcelona hi hà tot aquest embull, haurà pensat en Lerroux que'l millor sistema a seguir es el moro, el de posarhi temps entremitg y ademés la mar.

Per això l'emperador del Paralelo se'n va cap a Melilla, a Ceuta y a Tánger. Hi hà quí diu que hi va pera veure si hi hà cap negoci a fer ab motiu de la guerra que's prepara; altres diuen que va a veure si pot saber lo que faría l'emperador dels Marrochs si's trobés, com ell, devant d'una situació tan difficil com la de Barcelona. La propia gazeta lerrouxista d'avuy diu que hi va a estudiar.

Veusaquí un altre que encara ho ha d'estudiar.

La colla de la gana

Ahir a les deu, quan se va acabar la sessió de la Junta municipal, tota la «colla de la gana» en massa, ab el seu capitost al davant, no faltanthi el mateix «chéu», va anar cap al entressol del Cafè Restaurant Suiç hont se va fer passar la gana ab un esplèndit sopar.

Es de suposar que trobantshi reunits y de sobretaula, devía haverhi espontaneitats interessantíssimes sobre'ls incidents de la incipient disidencia.

Armonies radicals

Definitivament se'ns diu, per conducte que'ns mereix absoluta confiança, que en Lladó y Vallès y l'Herrero, pagant la summa de 75,000 pessetes, han entrat avuy a ésser propietaris del diari «El Liberal» que's dedicarà a fer política radical entorn d'«El Progreso».

Informació

Varies

—Ha arribat de Lleida el diputat don Antoni Weyler, fill del capità general de Catalunya.

—A Mataró, diumenge començarà a publicarse un nou setmanari «El Federal», adherit a la U. F. N. R.

—Els lerrouxistes de Girona tracten de publicar un setmanari ab el títul «La Revolución».

—A la redacció d'«El Progreso», ahir a la nit s'hi reuniren els representants de les Joventuts lerrouxistes, y, parlant dels escàndols municipals en el ram de Consums, s'estranyaren de que una questió administrativa pugui degenerar en política (com si tota la seva política no fos administrativa); se dolgueren de que les questions personals entre'ls regidors fassi minvar el respecte a l'obra (??) den Lerroux; anatematisaren l'indisciplina en moments en que en Lerroux se'n va al moro a estudiar (!!), y per últim acordaren exigir el sacrifici dels personalismes en ares del partit; que se sotmetin a les autoritats del partit les divergencies que hi hagi que tot lo que's fa a espatlles del quefe es facciós, y nomenar una comissió composta dels Guerra, Balsa, Gold, Aranda y Peris, ab plens poders pera pendre tota mena d'acorts sense necessitat d'una nova reunió.

—El confrare de Lleida «El Correo Leridano», publica un decret del senyor Bisbe d'aquella diòcesis manant als seus fidels que no llegeixin el diari «El Ideal» com a «herètich», «impío» y «escandalós».

Cassant el mussol

Al veurens tots tan silenciosos dintre la barraca, ens vàrem posar a riure.

—Oh! Aixís no farem rès—va dir en Joan que ja s'havía acostat la canya als llavis.

Allavores ens vàrem tornar a colocar bé. Un bailet se'm va asseure a la vora ab els ulls oberts d'admiració. La Eularia y el seu promès en un recó s'aquietaren pera poder parlar en veu baixa.

—Calleu d'una vegada!—va esclamar imperativament en Joan. Y sèrio, inclinantse cap endavant, per entre les canyes—Xut!... xut!...—va començar a cridar el mussol.

La lluna plena's descobría pel darrer núvol y pujava per la immensa serenor del cel.

—Xut!... xut!... xut!...—No més responía un gran silenci. Després se va sentir al lluny lladrar un gos. També va passar un cop de vent que va moure les branques altes. Y altra volta'l silenci.

Insistentment, pacientment, ab les orelles atentes a tots els indrets de la quietut del plà, en Joan seguía, ab la canya als llavis:

—Xut!... Xut!...

Davant la barraca l'era's veya clara y l'atrayenta pedra blanca semblava un crani.

Un arbre mort de vora l'era, ab la lluna al fons, oferia la silueta tràgica.

—Xut!... Xut!...—Sempre'l silenci per resposta. El bailet, amant de solucions ràpides, desenganyat del tot, se m'adormía assobre, mentres els enamorats s'aburríen de no poder enrahonar, y ella sovint alsava la mà pàlida fins a la flor vermella de la boca, oberta en un seguit de graciosos badalls de promeseta.

De sobte en Joan, que comptava ab la curiositat nostra al seu darrera, va extendre'l braç y posantse després l'index a l'orella, sense pronunciarho, va dir:

—¿Sentiu?

No haviem sentit res.

De lluny, de lluny... del tou d'arbres de la riera o de la extesa de vinya de la banda de la ría, ell, que tenía la seguretat d'atrèurel, acabava de sentir el mussol.

Ab quina afició, ab quin càlcul espavava allavores en Joan els seus:—Xut!... Xut!... XXut!...

Aviat sentiem tots com responía:—Mètch! Mètch!—Primer devía anar desorientat. Després, a cada crit el sentiem més aprop y apassionat: — Xut!...—Mètch!... Mètch!... Metca.

Ja era a la vora. Ja'l seu crit era un amor y un dolor en la nit alta.

Vàrem sentir y tot el seu vol y fins el vàrem veure, frisós y confiat, voltant la barraca traidora. Y mètch! y mètch! com un miol, com una queixa constant que feya compassió.

La Eularia y el seu promès, emocionats y encesos de mica en mica per aquella flameta de passió que'ns voltava y que pera ells devía omplir la nit y potser el mon y tot, agafats de les mans, abstrets y entendrits se parlaven follament ab les mirades vives.

Mentrestant, amorós, el mussol se morfonía y no's donava repòs buscant la parella. Ja no responía: ja era ell qui cridava en un vessament de passió:—Mètch! mètch! metca! metca!—y va volar a una branca de l'arbre tràgich y, d'allí, follament, va anar sobre mateix de la barraca fins que per fí va saltar a n'el cànem sucat de mèsch.

Allavores vàrem córrer a agafarlo.

El bailet va despertarse y va posarse a cridar alegrement, però com si sommiés, no sabent ben bé ahont era.

El mussol se removía y, al enganxarse més, sota la ploma fina'l cor que acabava de batre d'amor batía d'esglay.

Però al arribar a la masía y al encendre en el menjador el fanal d'acetilè, mentres nosaltres pestanyejàvem per mor de la claror crúa, el mussol presoner ens contemplava, ens contemplava fixament ab els seus ulls rodons, més que espantat, admirat de que en el món passessin aquelles coses.

R. SURIÑACH SENTÍES.

Agricultura

Unió de Viticultors de Catalunya

El Consell Regional d'aquesta entitat celebrà dimars sa acostumada reunió.

Se donà compte dels actes celebrats el darrer diumenge a Valls, Sant Pere de Ribas y Ullastrell.

El senyor Fontrodona donà compte de un projecte encaminat a prevenir y evitar l'ús del alcohol industrial pera la fabricació de vins artificials.

Finalment s'acordà que als actes de propaganda que'l prop-vinent diumenge se celebraràn hi assisteixin: al de Reus, els senyors Fluvià, Miquel y Cuscó, Pere Mir y Pardo, y al de Vendrell, els senyors Puig de la Bellacasa, Barnadas y Parellada.

***

El diumenge prop-passat se celebraren tres importants actes de propaganda de l'Unió de Viticultors, a Valls, Sant Pere de Ribas y Ullastrell.

A Valls, l'acte's celebrà en el saló de sessions del Ajuntament, ocupant la presidencia l'alcalde acompanyat dels senyors Puig de la Bellacasa, president de l'Unió, Fidel de Moragas, president de la Cambra Agrícola; Pujol, del Consell Comarcal del Penadès; Vives, Cosidó, de la Cambra Agrícola, y importants propietaris y altres consellers de l'Unió o de la comarca.

Feren ús de la paraula els senyors Miquel y Cuscó, Barnadas, Puig de la Bellacasa, Moragas y l'alcalde, explicant els fins de l'Unió, la seva organisació y la necessitat de que hi ingressen tots els viticultors a fi de que no sigui una ficció, sinó una organisació potent de la que's fassi cas.

La prova de que la llevor llençada no caigué en terra estéril fou el nomenament de delegacions locals y Consell comarcal, que's verificà acabats els discursos.

El Consell comarcal el formen don Fidel Moragas y don Ramón Cosidó, de Valls; don Pau Robert, de Vilarrodona; don Gregori Rull de Brafim, don Lluís Batalla, de Alió; don Joseph Compte, de Plà de Cabra, y don Lluís Escuder, de Alcober.

A Sant Pere de Ribes se va celebrar en el teatre del Centre Recreatiu, presidint l'alcalde don Pere Miret, junt ab el vis-president de la Unió don Pere Mir, president del Centre don Joan Milà y els senyors [illegible] y Mata, president y secretari del Consell comarcal del Penadès; don Cristòfol Mestres, director de la Estació Enològica de Vilafranca; don Joan Parellada, director de la Unió de Viticultors, y don Isidre Claramunt y Joan Castany, del Centre de obrers agrícoles de Vilafranca.

Feren ús de la paraula els senyors Mestres, Parellada, Claramunt, Mir y l'alcalde, glosant uns els fins de la Unió, explicant altres la seva organisació y oferint altres el seu concurs. Acabat l'acte, va procedirse a la designació de delegat y sub-delegats locals.

El de Ullastrell fou presidit per don Joseph Fluvià, qui tenía als seus costats al senyor alcalde don Francisco Prat, al diputat a Corts don Alfons Sala, als provincials senyors Barata y Alegre, al magistrat d'aquesta Audiencia don Manuel Lardiez, al jutge de primera instancia de Terrassa, al registrador de la propietat don Ferràn Pérez y al president del Consell comarcal del Alt Vallès don Ramón Solà.

Feren ús de la paraula els senyors Ferrer y Rosés, Parellada (don Tomàs), Solà, Barata, Fluvià, Alegre y Sala, posant tots de manifest la gran utilitat de la Unió y recabant l'adhesió de tots pera lograr el triomf dels drets dels viticultors.

***

Convocats pel president de la Unió Agraria Espanyola don Joaquim de Abadal s'han reunit varis dels agricultors catalans que assistiràn al IX Congrés Internacional d'Agricultura, cambiant impresions respecte'l paper que'ls catalans han de desempenyar en el mateix, aixícom el que han de portar a cap en les reunions que pera tractar importants problemes agraris de caràcter general ha convocat el president de la esmentada Unió.

Entre'ls reunits hi va regnar la major unanimitat.

De societat

En el cambril de Nostra Senyora de la Mercè va tenir lloch ahir l'enllaç de la bella y distingida senyoreta donya Consol Balet y Duràn ab el jove don Joseph Duràn y Almira; foren padrins de la nuvia els senyors don Frederich Estebe y don Rupert Roldós, en representació del seu pare don Rafel; y els del nuvi don Ramón Pena y don Santiago Solé.

Va beneir la unió el reverent doctor don Pere Bou y Savall, rector de Santa María de Llerona, qui va estar molt eloqüent en la plàtica, plena tota ella d'elevats conceptes.

L'assistencia al acte va ser molt nombrosa y distingida, fent tothom vots pera la felicitat del nou matrimoni.

El banquet de boda va tenir lloch a la Maison Dorée, y al iniciarse'ls brindis el doctor Bou y Savall va llegir una delicada poesía dedicada als novells esposos, que va ser molt aplaudida per tots els comensals.

Desitjem a la gentil parella una eterna lluna de mel.

Informació extrangera

Política

A la Cambra dels Comuns

París, 26, 11'25 nit.

Londres.—La Cambra dels Comuns ha rebutjat, per 286 vots contra 164, les esmenes presentades al «Parliement-Bill», en les que s'establía'l referendum pera'ls Bills refusats tres vegades per la Cambra dels Lords.

Holanda y Estats Units

París, 27, 10'45 matí.

Manila.—Un despatx de Joló diu que els holandesos s'han apoderat de la illa de Las Palmas, arriant la bandera nortamericana y issant la holandesa.

Se creu que'ls Estats Units no protestarà, per considerar que la illa esmentada no té cap valor.

Varia

Inondacions

París, 26, 10'45 nit.

Buenos Aires. — Continuen les inondacions.

Estàn inondats alguns dels barris més populosos de la capital. També s'han inondat varis pobles de la comarca.

S'han enfonzat moltes cases, sepultant a nombroses persones.

Se compten per milers les que han quedat a la intemperie.

Se tem que hagin mort moltes persones que varen ser sorpreses dins de les cases, de nit, al sobrevenir les inondacions y els enfonzaments.

Portugal y el Vaticà

Oporto, 26, 9'25 nit.

El ministre de Justicia, Alfons Costa, ha marxat cap a Lisboa.

A Oporto ha donat una conferencia sobre la separació de la Iglesia y l'Estat, afirmant que la República portuguesa triomfarà en la lluita imminent ab el Vaticà.

Lo del Marroch

(PER TELEFON)

Telegrama oficial

Madrid, 26, 9'15 nit.

Al ministeri d'Estat s'ha rebut un telegrama oficial de Tànger, ab noticies d'escàs interès, que no afegeixen res de nou a les publicades per la premsa.

Noticies de Tànger

Tànger.—El comandant y oficials del «Numancia» han visitat al tabor de policía espanyola. Han felicitat efusivament al capità Patxot.

—Ha marxat a Casablanca'l cònsul senyor Ariño.

—Continúa l'envío de reforços francesos.

Ademés del «Vinhlong», que ha fondejat de pàs pera Casablanca, conduint tropes, ha creuat altre vapor de la companyía Paquet, ab material de guerra.

L'acció de Fransa serà tot lo enèrgica que s'anuncia.

Aquesta seguretat enrobusteix la creensa de que la situació de Fez quedarà prompte definida.

—Està oficialment confirmat l'assalt y saqueig de Mequínez pels zemours.

Les noticies son una mica confoses; però se sab d'una manera certa que fou proclamat Soldà, ab tota solemnitat, a la Mezquita de Mequínez, un príncep de sanch reyal, y que s'ha fet càrrech de la plaça, com Kalifa, Muley-El-Zin, germà de Muley Hafid.

—De Casablanca comuniquen que està formada la columna encarregada d'observar els moviments dels rebels zaers.

Acampa a Buznika.

—Cartes de la mehalla Bremond, de data 22, confirmen que aquest comandant, pera dispersar als cherardes que volíen atacar el convoy del agent Boisset, va portar a les forces del seu manament cap al riu Sebú. Els cherardes varen atacar la columna, però varen ser rebutjats.

—Un radiograma de Casablanca confirma que ja ha sortit el convoy compost de 300 camells, en el que van els farcells contenint fusells y municions.

El convoy ha près la direcció de Rabat, marxant ab forta escolta.

—Altre radiograma de Rabat diu que les informacions indígenes confirmen la presa de Mequínez pels zemours y la proclamació den Muley-El-Zin, germà de l'Hafid, com a Soldà del Marroch.

—Se confirma que la columna Bremond va rebutjar victoriosament l'atach dels cherardes.

Se diu que 800 genets de Hyaina y Beni Grain acudiràn en socors de la columna Bremond, d'acort ab el Maghzem.

El «Diario Universal»

Madrid, 27, 12'30 matinada.

El «Diario Universal», parlant del conflicte marroquí, declara que'l vertable interés de la qüestió no està actualment a Fez, sinó a París, Berlín, Casablanca, Rabat y Larache.

Se mostra extranyat de lo que retarda Fransa la seva intervenció després d'haver declarat que's feya precisa, ab la major urgencia, devant del perill que corría la missió francesa resident a Fez. Una de dues: o s'exageren els successos, o s'esperen nous aconteixements pera que l'acció francesa sigui més intensa.

«La Epoca»

«La Epoca», comentant l'actitut dels socialistes francesos en la qüestió del Marroch, diu que es idèntica a la que aquí varen observar els socialistes espanyols, els republicans y fins els liberals; y afegeix: Si, el senyor Moret tenía rahó l'altra tarda al Ateneu; la honradesa y el patriotisme son els principis fonamentals de tota empresa política; quan ells moren o s'eclipsen, tot està perdut.

En 1909 va sofrir un gran, un terrible eclipse, la honradesa en un sector important de la política espanyola.

De Larache

El creuer «Río de la Plata» continúa a Larache.

A pesar del temporal varis oficials del barco han saltat a terra.

El capità Ovilo, comandant de la policía de Larache, ha sortit cap a Alcàzar ab totes les forces de cavallería del tabor.

S'afirma que les kàbiles de Zemur, Benimtir, Cherarda y Iaman ab algunes altres estaven d'acort pera realisar un acte d'hostilitat que no han arribat a fer.

Les forces de Mequínez y Salito, del nou Soldà, han emprès la marxa cap a Benimtir, tenint prop de Mequínez un combat ab una mehalla imperial, alcansant la victoria els rebels contra les forces de l'Hafid.

Els desertors del exèrcit d'aquest reforcen els contingents en armes favorables al nou Soldà.

De Larache comuniquen una nova versió pera justificar la presencia dels suposats turistes francesos, la estada dels quals tants recels produeix al país.

Diuen que aquests francesos han realisat el viatge pera adquirir terrenys y que un d'ells es el secretari particular del ministre d'Agricultura de Fransa, que's troba allí pera estudiar el camp.

Ha circulat el rumor de que les tribus de Dukala, irritades contra'l kaid, s'han insurreccionat, tractant d'assessinarlo.

No's concedeix gran importancia a la proclama que'l general Moinier ha dirigit a les tribus per ahont passarà la expedició organisada a Chauia, perque les tribus sols cediràn el pas sense combats o per diner o per por.

Al Muluya

Melilla.—No hi hà nous informes del Muluya.

Sols se sab que continúa la espectació amenaçadora d'unes tribus y la franca hostilitat d'altres devant dels moviments de les tropes franceses.

Convoy

Tànger.—Protegit per un destacament francès ha sortit de Casablanca un convoy de 300 camells que porta 2,000 fusells y municions destinats a la mehalla que s'organisa a Rabat.

Impresions oficials

Madrid, 27, 2 tarda.

Aquest matí ha estat en el ministeri d'Estat, conferenciant ab el senyor García Prieto, sobre les questions del Marroch, el president del Consell.

El ministre d'Estat ha donat compte al senyor Canalejas de les darreres noticies rebudes de Tànger y París.

Les primeres donen compte de la formació d'una columna francesa que's dirigirà immediatament a Fez y del desembarch a Casablanca del material y oficials francesos destinats a les operacions a Chauia.

Al sortir del ministeri ha manifestat el president del Consell que França havía enviat una nota a les potencies signataries del acta d'Algeciras afirmant que no envía tropes al Marroch, ni organisa allí contingents ab intencions de conquesta, perque sols se proposa protegir la vida y els interessos de les colonies extrangeres y dels seus súbdits.

Ha afegit que'l «Río de la Plata» segueix ab moltes dificultats el desembarch del material que porta, a causa del temporal.

L'enviat del Govern espanyol, senyor Barrera, que va anar a Larache a bordo del «Río de la Plata», ha sortit de aquella ciutat, a cavall, en direcció a Tànger.

Vaixells a Tànger

Madrid, 27, 10 matí.

Tànger.—Ahir arribà a mitja nit, fondejat a la badía, procedent de Larache, el creuer espanyol «Río de la Plata».

A les vuit del matí desembarcarà a Larache ab una canoa de vapor de dit creuer, el tinent coronel Barrera, acompanyat del comandant del barco.

Al moll els esperava'l cònsul d'Espanya.

El comandant del barco tornà a bordo y se feu a la mar, cap a Tànger.

S'ignora si tornarà a Larache.

A Tànger no hi hà més barcos que'ls espanyols «Río de la Plata» y «Numancia» y els francesos «Duchayla Briand» y «Forbet».

Un telegrama de Casablanca diu que han sortit més forces pera reforçar la columna expedicionaria.

(DE L'AGENCIA HAVAS)

La columna Bremond

París, 26, 9'17 nit.

«Le Temps» publica un despatx de Tànger, data 26, dient que, en vista dels freqüents atachs dels Cherardes, la columna del comandant Bremond el día 22 va alçar el seu campament y se va dirigir a Fez.

L'agent consular francès M. Boisset, al arribar, ab el seu convoy, a la vora del riu Sebú, va enterarse de la marxa de la columna Bremond, a la que's proposava aprovisionar, y va tenir de tornar a Alcàzar.

«Le Temps», al comentar aquestes noticies, s'expressa ab marcat pessimisme.

Al ministeri de Negocis extrangers han manifestat aquesta tarda que no tenien confirmació d'aquestes noticies.

Bremond, Boisset y Moreau

París, 26, 9'45 nit.

Un despatx de Tànger confirma que la columna del comandant Bremond ha represt el camí de Fez.

L'agent consular M. Boisset, ab el convoy d'aprovisionaments, va tornar el 24 al Sok El Arba de Aissa.

El capità Moreau ha enviat al tinent Jean Neroe, ab 140 homes, al Sok El Arba, ab l'objecte d'impedir que s'hi reuneixin els kaids de la regió del Gharb pera proclamar quefe de la revolta.

A Alcazar

París, 26, 9'58 nit.

Segons un telegrama de Tànger, el capità Ovilo, del tabor de policía de Larache, ab alguns genets del tabor y un centenar de cavalls, ha marxat cap Alcàzar.

De Casablanca

París, 26, 10'12 nit.

Comuniquen de Casablanca, ab data 25, que la harka del Amrani ha sortit cap a Buznika, pera juntarse a la columna de gumiers marroquins y els primers efectius francesos.

Desde Buznika, la harka del Amrani seguirà directament cap a Rabat, ahont s'espera que arribarà aquesta nit.

Noticies den Bremond

París, 27, 10'40 matí.

Tànger.—S'ha rebut una carta del comandant Bremond, ab data 22, dient que va marxar al rebre ordre del coronel Mangin d'intervenir al territori de Baselmas.

Afegeix que ha avençat alguns kilòmetres. El convoy està extenuat; perta una trentena de malalts.

Aumenta l'encarnissament dels Cherardas.

El moviment es resoltament xenofob.

Refereix que'l 21 varen ser matats 60 cherardas, en un combat que va sostenir al intentar avençar cap al Nort pera juntarse ab el convoy Boisset.

La marxa es dificultosa per l'estat dels camins.

Calcula que'ls enemichs son 5,000.

Els ha rebutjat en dos atachs, en els que la columna Bremond ha tingut un mort y sis ferits.

Encara disposa de 210,000 cartutxos y 278 projectils de canó.

De Alemanya

París, 27, 11'35 matí.

La «Gazeta de Colonia», en un despatx de Tànger, diu que al mateix temps que'ls francesos marxaràn sobre Fez els espanyols ocuparàn Tetuàn y nous territoris al sud de Melilla.

Afegeix que Alemanya ha protestat contra l'actitut dels espanyols respecte d'una casa alemanya que explota unes mines de coure prop de Melilla.

La mehalla de Casablanca

París, 27, 12'10 tarda.

Casablanca.—La columna expedicionaria ha acabat la seva concentració a Beznika. La formen més de 3,000 homes.

Se preveu un desembarch a Mehedya.

El kaid El Amrani ha marxat aquest matí cap a Buznika, pera encarregarse del comandament de la mehalla.

Atach

París, 27, 1'29 tarda.

Tànger. — La columna Bremond fou atacada el día 23 pels Cherarga, Ulad-Jama, Beni-Hassen y Cherarda.

La columna intenta dirigirse a Raselmas.

Municipi

Un bàndol del senyor Herrero

A les diatribes de «El Progreso» contra'ls radicals que tractaven de comprar «El Liberal» contesta'l senyor Herrero ab aquesta mena de bàndol fixat a les cantonades.

«AL PARTIDO REPUBLICANO RADICAL. — Correligionarios: Con miras seguramente interesadas se propala el falso rumor de que se pretende provocar una disidencia en el partido utilizando como medio la publicación de un nuevo periódico. Como considero de suprema conveniencia mantener la unidad de las fuerzas que dirige nuestro ilustre jefe don Alejandro Lerroux é impedir, por tanto, que falsas especies puedan llevar el desaliento ó la discordia à nuestro partido, creo necesario hacer público que me hallo practicando gestiones para adquirir un periódico en esta capital à fin de que el partido disponga de un órgano más en la prensa que sea fiel vocero de sus aspiraciones y leal defensor de todos sus intereses. — Barcelona, 26 abril de 1911. — MARTIN HERRERO.»

De manera que, segons don Martí, «El Progreso» no es fiel vocero» de les aspiracions del partit.

¡Diantre!

El senyor Lladó y Vallès ha dit que era un fet la compra de «El Liberal».

Se paga en 60.000 pessetes (del senyor Fernández Valdés), en tres plaços, sortintne fiador el marquès de Marianao.

De manera que les punxantes censures de «El Progreso» han sigut veus escampades pel desert.

Per la seva part, les Joventuts Radicals en un manifest, aludint al grupu lladonista, parlen de «treballs que's fan a l'ombra» de «l'obcecació d'alguns que destrueixen l'obra del quefe», de que «com en els partits caciquistes», un cabo de consums vol ser l'amo de la situació, y declaren «facciós tot lo que's fassi a espatlles del quefe».

El qual quefe, mentres les kàbiles de aquí se baten a cops de manifestos y d'intrigues, se'n va tranquilament a veure com las kàbiles del Marroch se baten a trets, si bé ell estarà a respectable distancia, com de costum.

La ponencia d'Hisenda ha acabat avuy l'examen de les esmenes presentades al presupost.

Una comissió de concessionaris de kioskos ha tornat a visitar al alcalde a demanar que's cumpleixi aviat lo acordat per la corporació municipal respecte als kioskos de begudes, perque la situació indecisa actual els perjudica.

El Reyal Automòvil Club ha solicitat l'adob de la carretera de Ribes entre Vilanova y Roger de Flor.

En dos díes han sigut portats al Albergh del Parch 20 kilos de peix decomisat a venedors ambulants al districte V.

En els altres districtes ningú fa rès.

D'espectacles

Dimars va arribar a n'aquesta ciutat, procedent de Gènova y completament restablert de la seva malaltía, que'l va impedir debutar en la data anunciada, el Cav. A. Materoni. Debutarà avuy en el teatre Espanyol, executant els seus millors y més difícils experiments que li han valgut la fama universal de que disfruta. El Cav. A. Materoni invita als senyors metges, periodistes y estudiants de Medecina a pujar al palch escènich pera comprovar l'autenticitat dels seus experiments.

L'estrena del melodrama «El hijo de la marquesa» original del nostre particular amich y company en la premsa, don Joan Joseph Pon de Barros, se farà avuy, dijous, a la nit, al teatre Apolo.

MÉS TELEGRAMES
Y TELEFONEMES
DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

El servey obligatori

Madrid, 26, 9'15 nit.

Al Congrés s'ha reunit la comissió que entén en el projecte de servey militar obligatori, baix la presidencia del senyor Ruiz Giménez y ab assistencia del ministre de la Guerra y del subsecretari, general Orozco.

La comissió introduirà en el dictamen amplies modificacions, d'acort ab lo convingut en la recent reunió entre'l senyor Canalejas, el president de la comissió y el general Luque, pera alleugerir el projecte de tota aquella part que pot ser desenrotllada en l'oportú reglament, a fi de fer més fàcil y ràpida la seva aprovació.

Han acordat els reunits obrir una informació escrita, que durarà fins el 3 de maig, dirigida al president de la comissió.

El divendres tornarà a reunirse, perque vol donar dictamen abans de que s'obrin les Corts.

Espanya y Grecia

El nou ministre de Grecia ha fet aquesta tarda sa visita oficial al ministre de Estat.

Sembla que aviat comensaràn les negociacions pera concertar un tractat de extradició entre Espanya y Grecia.

Enterro

Aquesta tarda s'ha verificat l'enterro del diputat per Las Palmas, don Gregori Jove.

Presidien el dol el comte de Romanones, el marquès de Alonso Martínez, el duch de Las Torres, don Llorens Alonso Martínez y el capellà de la familia.

En l'acompanyament figuraven el president del Consell, els ministres d'Estat, Gracia y Justicia y Foment, varis exministres y bon número de diputats, senadors y amichs polítichs y particulars del finat.

Crim a un quartel

Valencia. — A les dues de la tarda ha ocorregut un sangnant succés en el quarter ahont s'allotja el regiment de cavallería d'Alcántara.

El soldat voluntari, ferrador de segona, Francisco Cerdà Algrama, ha disparat la tercerola contra el sargent del quart esquadró Eugeni Orda, el qual estava assegut, escribint, al seu dormitori.

L'agresió fou realisada trobantse el sargent d'espatlla, cayent aquest mort, exclamant:—Ay! m'han ferit!

L'arma de que s'ha servit en Cerdà no era de sa pertenencia.

El coronel està apenadíssim, perque fa 4 anys que no ingressava en el calabós cap subordinat seu com sumariat.

Del fet s'ha donat compte a la superioritat y s'ha posat en coneixement del ministre de la Guerra.

El succés ha produit fonda impresió.

Els sindicats agrícols

Madrid, 27, 12'30 matinada.

El senyor Gasset se proposa confeccionar aviat un projecte reformant els sindicats agrícols.

Ha sugerit aquesta idea al senyor Gasset l'incumpliment de la lley de sindicats agrícols y dels reglaments de 1908.

En Maura

El senyor Maura ha estat al Palau a cumplimentar a la reyal familia.

Reforma local

El ministre de la Governació té molt avençada la redacció d'un projecte de lley de bases pera la reforma de la vigent lley municipal, que's proposa presentar a les Corts tan prompte com reprenguin les seves tasques.

Ab aquest objecte y consagrades a tractar d'aquest important projecte, ve celebrant quasi diariament reservades conferencies ab el president del Consell.

El senyor Ruiz Valarino no ha manifestat fins ara quines seràn les bases de la interessant reforma que prepara, y de la qual ne donarà compte en un dels pròxims Consells de ministres.

Ferits

El general Marvà continúa en estat satisfactori, dins de la gravetat.

La ferida del coronel Moreno no té importancia.

Trigarà uns vuit díes a cicatrisarse la ferida.

Un retrat

El pintor Menéndez Pidal està fent un retrat de la Reina Victoria pera'l Senat.

Insignies

L'almirall de l'esquadra ha enviat al senyor Arias de Miranda les insignies de la gran creu del Mèrit Naval, que al ex-ministre ofereixen els marins.

Tractats

Les negociacions iniciades pera arribar a un «modus vivendi» ab Cuba, mentres s'arriba a la conclusió d'un tractat continúen ab gran activitat.

Les de redacció de pau y amistat y d'interessos generals entre Espanya y el Japó, renovant el que existeix, en sentit més modern, prosegueix també y s'espera que s'enllestirà aviat a satisfacció d'abdós paisos.

El Congrés de Obstetricia

Les operacions que al matí s'han realisat al Institut Rubio han estat a càrrech dels doctors López Sanz y Fargas.

A la tarda, baix la presidencia dels doctors Riber y Martínez Vargas, y actuant com secretaris els doctors Orcelan y García del Diestro, s'ha celebrat la tercera sessió.

El doctor Moreno ha llegit la ponencia del doctor Borobio, de Saragossa, sobre'l concepte actual de la meningitis aguda y el seu tractament.

El doctor Martínez Vargas n'ha llegit una altra sobre'l mateix tema.

Oberta discusió, hi han intervingut els senyors Leceas, qui ha dedicat gran atenció a la bacteriología; Blanco, que ha aduit conclusions obtingudes en ses experiencies quirúrgiques personals, García del Diestro, que ha fet objeccions molt curioses y altres distingits doctors que han fet atinades observacions.

Quadres

S'han rebut al ministeri de Marina dos magnífichs quadres y aquareles, de assumptes marítims, entre'ls que'n sobressurt un titular «La visita de Fallié res a Bizerta», en el que's destaquen de admirable manera els acoraçats francesos que l'escoltaven, y es degut al pintor senyor Caula.

Aquests quadres se destinen a premis en les regates

El cólera

«La Epoca», davant de la proximitat del istiu, dona la veu d'alerta al Govern sobre'l flagell del cólera que'ns vé rodejant desde l'any passat, excitantlo a que s'adoptin les mides sanitaries pertinents al cas.

Espanya y Cuba

En Lluís Morote, que ha ingressat en la redacció de «El Mundo», publica aquesta nit un article parlant del tractat entre Espanya y Cuba, en el que recull l'opinió dels periòdichs cubans, la majoría dels quals se mostren decidits partidaris d'un «modus vivendi» ab Espanya.

Fa ressaltar l'importancia que ha adquirit en aquella illa la colonia espanyola, la qual té una influencia, a la que s'ha fet acreedora per sa laboriositat y amor a la patria y a lo que fou d'Espanya.

Analisant les condicions que proposen els cubans pera arribar al «modus vivendi», diu que no poden ser més ventatjoses pera nosaltres, y per això's demostra que si'l tractat interessa a Espanya, no deixa d'interessar a Cuba, tant, que la Cambra de Comerç proclama la seva necessitat pel bé del Tresor y del poble cubà.

La Societat Económica d'Amichs del País de l'illa de Cuba s'oposa a n'aquest «modus vivendi», però això no significa rès, car els tabaquers ho demanen y ho imposen y sabut es que'l tabaquers representen la força maxima del país.

La metrópoli económica de Cuba fou, es, y acàs serà els Estats Units, com la metrópoli abans política y ara moral es Espanya.

Els interessos els manen estar be ab la República nort-americana, però l'anima, sense poderho remeyar, se'ls en và darrera de la nostra política.

Acaba l'article ab una calurosa excitació al Govern espanyol pera que fixi la seva atenció en aquest punt per considerar Cuba la sortida natural, el nostre camp d'operacions, un mercat pera idees y productes.

La vaga

Madrid, 27, 1'50 matinada.

A la Casa del Poble s'han reunit les Directives de tots els oficis.

S'ha donat compte de la situació de la vaga de paletes y del acort entre la societat de paletes «El Trabajo» y la de manobres.

S'ha acordat apoyar moral y materialment als vaguistes.

Teatral

Madrid, 27, 1'57 matinada.

Al Teatre Apolo s'ha estrenat «Sangre y Arena», adaptació de la novela den Blasco Ibañez, lletra den Jové y Castillo, música den Luna y Marquina.

Ha passat sense protestes.

La «Gaceta»

Madrid, 27, 10 matí.

La «Gaceta» publica:

Reyal Decret referent a la contribució sobre utilitats de la riquesa mobiliaria, en compliment de la lley de 29 de desembre de 1910.

Reyal Ordre aprovant definitivament la reglamentació projectada pera'l servey telefònich ab França disposant que's publiquin en aquest periòdich oficial la traducció castellana del arranjament franch-espanyol y el reglament interior d'aquest servey.

De la Direcció general de lo Contenciós del Estat.—Una disposició en la continuació del reglament pera l'administració y recaudació dels imposts sobre drets reals y transmissió de béns y als béns de les persones jurídiques, aprovada per Reyal Decret de 20 del actual.

Concedint a la Comunitat de regants y sindicat agrícol del Ebre, autorisació pera construir en la zona marítima-terrestre del riu Ebre, els tres desaigües que's detallen en el projecte presentat al efecte.

Els conflictes obrers

Madrid, 27, 2 tarda.

El senyor Canalejas ha manifestat avuy que continúa molt enredat el conflicte de la vaga de paletes; que no ofereix més bon aspecte y que segueix en iguals condicions la vaga de carregadors de Bilbao.

Ha afegit que ja havía rebut la petició dels obrers pera celebrar la manifestació del primer de maig y les seves demandes son semblants a les exposades anteriorment, ab l'aditament d'altres que figuren en el manifest de la conjunció republicana-socialista.

Figuren: el servey militar obligatori, la supresió dels consums, la derogació de la lley de jurisdiccions, la jornada de vuit hores, la promulgació de la lley d'associacions, y alguna d'elles están incloses, segons manifestacions del senyor Canalejas, en el programa del Govern.

El subsecretari de Governació ha manifestat que'ls minaires vaguistes de Santander tenen anunciat pera avuy un miting a Castro-urdiales y que's reunirien els representants y vaguistes, convocats per aquella Junta local de Reformes Socials, ab el fí de procurar la solució del conflicte.

Condecoracions

El senyor Canalejas ha rebut avuy, al ministeri d'Estat, al embaixador d'Italia, qui ha entregat al president del Consell y al ministre d'Estat la condecoració de Sant Llàtzer y Sant Maurici que'ls ha concedit aquell Govern.

Els consums

Madrid, 27, 4'15 tarda.

Parlant avuy el senyor Canalejas de la supresió dels consums, ha dit que ja està ultimat aquest projecte, que, contra lo que's creu, no realisa la immediata supresió dels consums, completament, en tota Espanya. Es un projecte pera resoldre'l problema, que presenta ara un aspecte grave, a Madrid.

El projecte—ha afegit—afectarà a les capitals que ja tenen fetes algunes desgravacions en varis articles, com els vins y les farines.

Esvalot

Aquesta matinada ha recorregut alguns carrers cèntrichs una senyora, ab faldilla pantaló, acompanyada d'un senyor.

Els molts curiosos que a n'aquella hora s'estacionen a les aceres de la Porta del Sol, han dirigit a l'atrevida dama frases del pitjor gust y han fet a costa de la fracasada penyora'ls xistos més pujats de tò.

Tal escàndol s'ha produit, que varis guardies han tingut d'intervenirhi, disolvent els grupus.

Una altra vaga

Almería.—A Villaricos s'han declarat en vaga 400 treballadors de la mina «Almagrera».

Demanen aument de 15 cèntims per tonelada de descàrrega y supresió de les bàscules pera'l pes.

Bona acció

El cambrer major del vapor «Balbanera», Alfons Moreno, ha trobat a un cambrot de segona, després de marxar el passatger que l'ocupava, la cantitat de 7.000 duros.

Ha buscat al passatger y li ha tornat la esmentada cantitat.

* * *

Religioses

Demà passat, dissapte, la Felicitació Sabatina establerta a la parroquia de Sant Jaume començarà a un quart de set de la tarda'l mes de Maig. Després de resat el Sant Rosari se faràn els exercicis de dit mes, alternant ab escullides composicions les que seràn executades ab acompanyament d'orga pel chor de senyoretes de dita Felicitació.

Tots els sermons del mes son a càrrech del P. Eduard Gomez del Immaculat Cor de María de la residencia de Zamora.

Demà, divendres, a dos quarts de set de la tarda, l'Archicomfraría de Filles de María, establerta a la iglesia de Santa Clara, donarà principi als actes del Mes de les Flors. Els sermons de la primera quinzena anirán a càrrech del reverent P. Rafel del Nen de Jesús C.

Les persones que vulguin costejar els gastos d'algún día del mes, poden passar a la taula pera donar el seu nom a la Tresorería.

La Congregació de Filles de María de Nostra Senyora de la Mercè començarà les festes de maig el prop-vinent dilluns, día primer del expressat mes.

Els sermons anirán a càrrech dels doctors Portolés, Coronel y López, canonges de Barcelona, Segorbe y Solsona, respectivament, y cada día visitarà la parroquia, en devota peregrinació, una de les associacions Marianes de la ciutat.

* * *

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Rof y Fills

Barcelona 27 d'abril.

Sessió de la tarda

	Operacions		Queda	
4 % Interior fi de mes..	84'01	84'	84'	d
Ac F-C. N. Esp.ª fi de mes.	93'80	93'75	93'75	d
» Alacant fi mes...	98'05	98'	98'	d

Premi del or

(Preus de compra)

Alfons	8'05	per 100
Isabel	11'05	»
Unces y mitjes unces	8'05	»
Quarts d'unça	7'55	»
Octaus y 1-16 d'unça	6'05	»
Franchs	8 30	»
Lliures	27'24	per Ll.

BORSA

A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid y places banc. 8 d.v. o'30 % dany	
Londres 90 dies	26'95 d.
» xech.	27'49 p.
Parisxech	8'60 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions		Diner	Paper
4% interior fi mes	83'925	83'975	83'95	83'975
» estat. s. A	86'75	86'70	»	»
» » » B.	86 70	86'65	»	»
» » » C	85'85	85 90	»	»
» » » D	84'15	»	»	»
4 % Int. estat. s. G y H.	87'05	»	»	»
Amort. 5 % estat. s. A.	101'90	101'80	»	»
» » » B	101'70	101'75	»	»
» » » C	101'70	101'75	»	»
» » » E	101'70		»	»
Amort. 4 % estat. s. A	93'40	93'65	»	»
» » » B	93'	»	»	»
» » » C.	93'	»	»	»
» » » D.	93'	»	»	»
» » » E.	93'10	93'	»	»
Emp. Ml. maig 1903-4-5 B y C (4 ½ %)	94'50	94'65	»	»
Emp. Ml. 1906, series A, (4 ½ %)	94'	»	94'	94'25
Emp. Ml. 1907, serie D (4 ½ %)	»	»	94'	94'25
Emp. Ml. Bonos Ref. 1906 (4 ½ %)	92'50	»	92'50	92'75
Emp. Diput. Provl. (5 ½ %)	»	»	101'25	101'75
F. de Melilla y Xafarines. (6 %)	»	»	108'	107'

Obligacions comptat

Cambi anterior		Queda Diner	Paper
85'	F.-C. N., prio. Barna. (3 %)	85'	85'25
97'50	» » Villalba a Seg. (4 %)	97'50	98'
96'75	» especials Almansa, Valencia y Tarragona	97'	97'50
96'85	» Osca, Pr.ª y altres linies (4 %) 1 a 150.000	95 85	96 15
80 60	» Sant Joan Abadesas garantides. N. (5 %)	80'50	81'
80'25	» T. B. França (2 ½ %)	80' 50	80'75
105'	» M. Z. A., Ariza, s. A (5 %)	105'	105'85
102 15	» » Serie B (4 ½ %) 1 a 150.000	102'15	102'35
96'50	» Serie C (4 %) 1 a 150.000	96'50	96'75
57'35	» » » Reus R. (2 ½ %)	57'35	57'75
63'	» A. V.ª T. no adher. (3 %)	63'25	63'50
79'15	» » » adherides (3 %)	79'25	79'50
42'50	» M. Z. C. y Vigo 1880-82	42'50	43'
76'75	» Id. id. prio. s. G y H (3 %) s. 1 a 24.903	76 75	77'25
104'	M. a C. P., 1.ª y 2.ª s. (5 %)	104'	104'50
96'	» M. a C. P., 3.ª serie (4 %)	96'	96'50
»	Vasch-Ast., 1.ª hip. (5 %)	»	
106	» » » 2.ª » (5 %)	106'	107'
93	» Olot a Girona (4 %)	93'	93'50
96'50	C.ª Gral. de Tramvies (4 %)	96'50	97'
94'25	C.ª Tramv. S. Andreu. (4 ½ %)	94' 25	94'50
104'50	C.ª Barna. d'Elc. (5 %)	104'50	105'
96'25	C.ª Barna. d'Elc. (4 %)	96'25	95'75
93'50	C.ª Trasatlàntica (4 %)	93 50	94'
85'50	Canal d'Urgell.	85'50	86'
72'75	Sint. G. d'Aigues B.ª (5 %)	72'75	73'25
93.	» » » (4 %)	93'	93'50
100'75	C.ª Gral. Tab. Filip. (4 ½ %)	100' 75	101'25
102'	Port de Tarragona.—Serie A.	103'	103'50
97'75	F. d'Obres y Construccions. 2a hip. (4 ½ per cent.)	97 75	98'25
97'75	C.ª Cons. y Auto (5 %)	97'75	98'25
98'	«Siemens Schuckert», Industria Elèctrica	98'	98'50
103'50	Sint. Valencians d'Electric.	103'75	104'25
98'	Navegació y Industria	98'	98'50

Accions fi mes

93'65	F. C. Nort d'Espanya	93'65	93'70
98'	» Madrid a Saraz. y Alacant.	97'89	98'85
57'40	Ferrocarrils Andalusos	57'25	57'30

Accions comptat

108'	Penins. Telefons, Ord. 1.001 a 38.000	108'	108' 50
147	«La Energia», Llum y calefacció de Sabadell	146	149'

Borsa de Madrid

Tanca Oficial

Telegrama de les 3'39

4 per 100 Interior comptat	83'05
4 per 100 » fi de mes	83'95
4 per 100 Interior fi pròxim	84'15
Amortisable 5 per 100	101'85
Banch d'Espanya	453'50
Societat General Sucrera—Obligacions	79'50
» » Acc. preferides	46'50
» » » ordinaries	13'50
Franchs	108'40
Lliures	27'44
Banch Espanyol Riu Plata	459'

Darrera hora

Telegrama de les 5'03

4 per 100 Interior fi de mes	83'92
4 per 100 » fi pròxim	84'10

Borsa de París

Telegrama de les 3'18

4 per 100 Exterior	97'45
Accions Nort d'Espanya	411'
» Alacant	429'
Ferro-carrils Andalusos	261'
Banch Espanyol Rio de la Plata	459'

Cambis de la tarda

De dos quarts de cinch a les cinch

	Operacions		Queda
4 % Interior fi mes	83'95	»	83'95 o
4 % » fi pròxim	84'15	»	84'15 p
Ac. F-C. N. Esp.ª fi mes	93'70	93'75	93'75 d
Ac. F.-C. N. Esp.ª fi pròxim	94	»	94' p
» Alacant fi de mes.	98 05	»	98'05 d
Ac. F.-C. Alacant fi pròxim	98'35	»	98'35 p

Cambis facilitats pel Banch de Préstams y Descomptes

Borsa de Nova York

Cotisació de Londres:

Accions ferro-carril Atchison	111 ex
» » Baltimore	107'25
» » Chesapeake	33'37
» » Union Pacific	180'62
» » Misouri Kansas	76'12
» Trust del Acer	81'

Borsa de Londres

Londres 27

Consolidat anglès 2 1/2 %	80'83
Uruguay 3 1/2 %	77'37
Renda japonesa 4	91'75
» russa 5 %	106'12
Venezuela 3 %	59'25
Colombia 3 %	40'25
Sant Salvador 6 %	99'25

Les sessions d'avuy

Tanca aquest matí: Interior liquidació 84 d., pròxim 84'20 p.; Norts 93'75 d., y Alacants 98 diner.

De la tanca d'ahir a les cinch a n'aquesta se millora 0'02 de Interior, 0'05 de Norts y se pert 0'05 de Alacants.

= Aquesta TARDA, abans de obrir, m'entero que al Banch s'ha fet Plates a 490 y 489 y Interior 83'97, 95 y 92.

De Borsa, després, 83'92, 90 y 92.

Aquí obre l'Interior a 83'96, cau a 92, reacciona a 83'97 y ab paper hi tanca. Les operacions pròxim han seguit les de liquidació ab l'aument de la doble.

= La doble pera fí de maig, de interior, obre ab 0'17 ½, fa 0'18 ¾, toca tot just 0'20 y tanca ab 0'18 ¾.

París envía: Exterior 97'60, Norts 412, Alacants 430, Andalusos 261 y Plates 451.

Després, Norts 413. Finalment 97'45, 411 y 429.

S'obre aquí de Norts a 93'75, se fa 65, després 80, seguidament 80 y tanca a 93'65 diner.

D'Alacants s'obre a 98, se fa 97'95, després 98'05, cau a 97'80 y tanca ab paper a 97'85.

Se cotisen de tanca: Andalusos a 57'25, Orenses a 19'60 y Catalanes a 11'50.

Municipis, comptat, 94.

Reforma: 92'50.

De les demés obligacions s'opera: Almanses 97, Frances 60'50, Alacants serie B, 102'12 a 102'25, serie C, 96'62, Almanses adherides 9'377, Port Circulació 1909, 106, y 1911, 106'25.

Franchs 8'40 a 8'50. Resten 8'60. Lliures 27'49.

= A les cinch tanca el Borsí: Interior liquidació 83'95, op.; pròxim 84'15, p.; Norts liquidació 93'75, d.; pròxim 94, d.; Alacants liquidació 98'05, d.; pròxim 98'35, paper.

De la tanca del matí a la tanca liquidació d'ara se pert 0'05 d'Interior, se fa lo mateix de Norts y se millora 0'05 d'Alacants.

Coneixem de Madrid Plates 490, Franchs 8'40 y DARRER de Renda 83'90, liquidació per 84'07, pròxim.

París tanca: Exterior 97'45, Norts 411, Alacants 429 y Andalusos 261.

Es 0'25 menys d'Exterior, 1 franch menys de Norts, 2 d'Alacants y 1 d'Andalusos.

La paritat ab franchs a 8'50 demostra que estem 0'10 sota cambi de Norts, 0'07 sobre d'Alacants y d'Andalusos, que a Borsa han tancat a 57'25, 0'62 sobre cambi.

La tanca completa de París tampoch avuy ha arribat.

= Les compres que s'han fet aquest mes per París, com vaig enterar als meus llegidors, part de les quals son pera retirar els títols y passar la frontera, faràn les dobles ben barates aquest mes.

Ab tot y la diferencia que marquen en la tanca d'aquest vespre, els Norts y els Alacants, de liquidació a pròxim, —0'25 de Norts y 0'30 d'Alacants—es ben poca cosa, crech ben bé que les dobles demà encara's faràn algun cèntim més barata. Farà més d'un any que no hauràn estat les dobles tan económiques.

Resultaràn a un 3 %.

Ahir y avuy ja s'han retirat efectius de 5.000 a 6.000 títols.

Rebley.

Diputació

Segons diu un periòdich d'ahir nit, demà's reunirà a la Diputació la minoría federal nacionalista.

***

La comissió provincial ahir no va celebrar sessió.

Aquesta's farà'l prop-vinent dissapte, y serà la darrera de la esmentada comissió, que ha vingut actuant durant dotze mesos.

El dilluns, día primer de maig, el senyor Portela donarà possessió als diputats electes, y el dimecres, día 3, se farà la elecció de càrrechs, començant la sessió a la mateixa hora a la que hagi acabat la del día primer, car les actes han de quedar sobre la taula durant 24 hores.

Les actes han sigut totes presentades a la Secretaría de la Diputació, excepció feta de la del senyor Pujol y Brull.

***

El president de la Diputació ha sigut invitat pera l'acte del vernissatge y inaugural de la VI Exposició internacional d'Art.

També han rebut tarjes d'invitació'ls demés senyors diputats.

***

La comissió mixta de reclutament avuy ha revisat part dels quintos pertanyents als districtes setè y octau, havent registrat les següents excepcions: 68 per defecte físich, 16 per curts de talla y 60 per altres causes legals.

El presupost municipal

Junta de Vocals Associats

(Acabament)

Tornemhi

A les 7'30 se reprèn la sessió.

El senyor Mir y Miró, president d'Hisenda dona extenses explicacions sobre'l projecte de presupost.

Lamenta la carencia d'hisenda municipal propia, que impideix la supressió dels consums y altres reformes radicals, devent apelarse a mides indirectes com l'impost sobre'ls lloguers, impost que vindrà segurament per la vía llegislativa. El lloguer es el signe extern més verídich de la situació de cadascú.

Altra mida es la tributació pels solars en rahó directa del benefici que obtenen per les millores d'urbanisació.

Suprimir els consums sense més ni més, fora un acte de populatxería, però de conseqüencies fatals. L'Ajuntament de Madrid va voler ferho aixís, però no va poder cumplir lo ofert, baix pena de quedar sense un céntim.

El partit radical, que té ben acreditada la seva capacitat pera governar (?) demanava en desembre passat un esforç al poble pera que pagués més de consums. Però les classes conservadores, les classes comercials, per medi de campanyes censurables, s'oposaren a n'aquest medi y formularen censures contra la majoría radical, acusantla d'anar contra'ls pobres.

La majoría's va trobar ab un déficit de 147 milions de pessetes; ab un projecte de Reforma perjudicial, però que ha de seguir avant; ab una pila de gastos que implica l'engrandiment de Barcelona; però no es possible viure a la moderna y pagar a l'antiga.

Dels 33 milions del presupost municipal, la més gran part no la disfruta l'Ajuntament: dels 18 milions de consums, sols en cobra un tant per cent; del presupost provincial, en paga el 70 per cent d'una manera injusta; paga la presó, l'instrucció pública y altres funcions del Estat, a més de laudemis, censos, contribucions, etc., de manera que els 33 milions queden reduits a 12.

Hi hà'l propòsit de millorar el jornal dels obrers municipals.

Lamenta que hi hagi persones riques que, pera no cooperar als gastos de la ciutat, empadronen els cotxes y els automòvils als pobles del voltant, y ells mateixos prenen cédula a poblets petits. Esmenta'l cas d'un rich que viu aquí y està empadronat al Catllar.

Molts arbitris no's poden pagar per la resistencia irreductible dels deutors.

La majoría no pot implantar el seu criteri económich, degut als destorbs que se van oposar a començaments d'any. Però no desisteix de planteijar l'any 12 la supressió dels consums.

El projecte que ara's discutirà, es de transacció. No s'hi inclouen les tarifes de consums pujades ni l'impost sobre lloguers, per no haverhi temps material de desenrotllar enguany aquestes reformes.

La comissió ha admès moltes esmenes, mantenintse sols ferma en mantenir la millora de dos y tres rals en els jornals d'alguns obrers.

El senyor Bardinas fa constar que'ls anteriors vocals associats varen tenir l'aplaudiment de tot Barcelona, y censura l'obra realisada per la majoría.

El senyor Mir y Miró s'enfada y crida, dient que no es cert lo manifestat pel senyor Bardinas.

El senyor Lluhí fa un estudi dels pressuposts de 1910 y 1911, y marca la conducta que observarà la minoría que representa en la discusió dels actuals, que concreta de la següent manera:

Ab lo pertinent a gastos acotarà'l cap devant dels inaludibles, emprò serà inflexible devant dels que no sigum necessaris.

Per lo que toca a ingressos, refusa els de lloguers y solars.

Per lo que toca a consums, refusarà tot lo que signifiqui aument de tarifes, perque això fóra l'arrelament d'aquell odiós impost.

El no tenir nivellat l'estat financier de la ciutat, es altament deplorable, emprò cal observar que cada any va refentse. Mes també cada día va allunyantse la esperança d'arribar a una nivellació, perque cada día van en aument els gastos.

Es precís reorganisar els serveys y anar a una forta economía en els gastos.

Referintse a paraules dites pel senyor Mir, diu que, pera que ell pugui votar l'impost dels lloguers o altres, es necessari que's vagi a la supressió dels consums.

Aludeix als propòsits que hi hà, per part del ministre d'Hisenda, d'anar a n'aquella supressió, y diu que no es hora d'aumentar tarifes.

El senyor Gimeno fa observar que'ls vocals han anat a la Junta, allunyats de tot prejudici, que estàn disposats a discutir partida per partida. Critica als que sempre porten la bandera de la supressió de consums, y quan ocupen llochs desde'ls quals podrien fer quelcom en aquell sentit, aumenten les tarifes.

El senyor Vallés y Pujals creu que podía estalviarse aquest debat y que ja s'hauría pogut entrar a la discusió.

Diu que'l senyor Mir y Miró ha fet, com de costum, un discurs de cinch quarts d'hora, ferint a tots els ciutadans que no pensen com ell.

Diu que, en la sessió de desembre, ell va demanar que s'imprimissin les tarifes de consums, y que ara, al cap de quatre mesos, encara no s'han impres.

Creu que'ls presuposts no son tan sincers y exactes com ha dit el senyor Mir y Miró, y ho demostra ab algunes partides que llegeix y que posa a la consideració dels Vocals Associats.

Creu ensopegades les paraules dites pels senyors Lluhí Risech y Gimeno.

Per lo que toca als ingressos, diu que es tan enemich dels de consums com dels de lloguers, perque al fi y al cap tots recauen sobre'ls mateixos.

També's declara enemich del impost als solars. Justifica l'oposició feta algunes vegades pels propietaris, als projectes del Ajuntament, per tractarse de coses que no son lògiques.

El mateix alcalde que'ns presideix, y a qui ningú s'atrevirà a calificar de poch patriota, té dipositades les quantitats que ha de pagar per l'arbitri sobre clavagueres a una casa de banca, no havent les volgut entregar al Municipi.

Intervé en el debat el senyor Nualart, qui parla del viatge a l'Argentina y altres disbauxes de la majoría, glosant els discursos que han fet els senyors Gimeno y Vallés y Pujals.

El senyor Mir y Miró diu que a n'aquests vocals associats no se'ls portarà com als altres. Els hi dedica elogis, mentres té fortes censures pera'ls anteriors.

Parla de la seva bona fè, del seu entusiasme per la ciutat y de les difamacions de que son objecte'ls de la majoría, y demana als vocals que no's deixin enganyar.

A proposta del senyor Lluhí, s'acorda reanudar la sessió'l divendres, a les quatre de la tarda.

Y s'aixeca la sessió a dos quarts de deu de la nit.

Tribunals

Senyalaments pera demà

Audiencia territorial:

Sala primera.—Jutjat del Oest. Ordinari. Litigants: Ros Armengol, Joseph Joan y altres y Joan Sanges Leui.

Sala segona.—Jutjat del Hospital. Ordinari definitiu. Litigants: Antoni Antich y Salvador Piera y altre.

Audiencia provincial:

Secció primera.—Jutjat de Vilafranca. Processat: Joan Ratet.

Secció segona.—Jutjat de la Universitat. Furt. Processats: Vicenta Serra y altre.

Secció tercera.—Jutjat de la Llotja. Falsetat. Processats: Joseph Ribas y dos més.

***

Jutjat de guardia pera demà: Fins a les onze del matí el del Hospital y fins a la nit el de l'Audiencia.

***

El Jutjat de la Concepció en les 24 hores que ha passat de guardia ha format 14 causes que's descomponen així: 3 per lesions, 1 per detenció d'un reclamat, 2 per morts, 1 per suicidi, 1 per troballa d'objectes, 1 per dispar d'arma de foch, 1 per estafa, y 4 per robo.

El reclamat detingut es Francisca Mendoza.

Del Port

—Procedent de Buenos Aires ha arribat el vapor «Córdoba», que al cap de poch d'haver entrat al nostre port na sortit cap a Gènova.

—Ha pujat al dich el vapor «P. de Satrústegui».

—El vapor «Rey Jaime II» ha arribat de Palma de Mallorca, amarrant al seu lloch de costum.

—Ab carregament de carbó, procedent de Avilès, ha arribat el vapor «Elorrio», que ha amarrat al moll de Sant Bertràn.

—De Valencia ha arribat el vapor «Jorge Juan», que ha amarrat al moll de la Barceloneta.

—De Castelló ha arribat el vapor «Numancia», ab càrrega diversa, amarrant al moll de Muralla.

—Cap a Valencia ha sortit el vapor «Ausias March».

—Al moll de Barcelona ha amarrat el vapor anglès «Ciscar», que vé de Anglaterra, ab càrrega general.

—En la sessió celebrada últimament per la Junta del Port, baix la presidencia del governador civil, foren aprovats els comptes corresponents a febrer darrer, acordantse el seu respectiu pago.

Entre'ls varis assumptes en la mateixa tractats, figuren, com de major interès:

Reyal ordre adjudicant a la Central Catalana d'Electricitat el concurs pera la instalació de llum elèctrica a la dàrsena del dich flotant, y suministre de fluit pera dit servey.

Reyal ordre concedint al contractista de les obres del edifici mercat de pesca una prórroga de quatre mesos pera la seva terminació.

Reyal ordre relativa a altra del ministeri de Marina, interessant l'establiment en aquest port, al igual que en altres de la península, de boyes adequades pera la compensació de brúxules.

Comunicació de l'administrador de Duanes, deferint a les indicacions de dita Junta, pera despatxar y treure ab la major rapidesa la nou de cocu, a fi d'evitar, en lo possible, incendis y perjudicis als seus receptors.

Dictamen favorable de la ponencia al efecte nomenada per la indicada corporació, respecte d'una exposició elevada pels armadors y consignataris d'aquesta plaça al senyor governador civil, pera que sien mantinguts en l'us els llochs designats als molls per dita autoritat, pera l'atrach normal dels seus vaixells en la forma per la mateixa acordada, en vista de noves disposicions de la Comandancia de Marina que estimen improcedents; dictamen que dita Junta acordà ferse propi al evaquar l'informe que sobre la esmentada exposició se li demanà pel governador.

Relació dels serveys prestats pel barco-bomba núm. 2, ab ocasió del temporal que a la matinada del 14 del corrent, posà en imminent perill a 14 barques pescadores, acordantse felicitar ab tal motiu al capità del mateix don Joseph Millet y a la seva tripulació; y

Fixació de la zona marítima del Port, efectuat el día 25 del actual per la quefatura d'Obres públiques, l'Ajuntament y dita Junta, mitjansant el qual queden regularisades les jurisdiccions d'abdúes entitats y, gracies al interès y zel de la última per la ciutat, lliure de trabes la propietat enclavada en el carrer y passeig Nacional de la Barceloneta, y ab facultat el municipi d'urbanisar decorosament aquella important via tan descuidada actualment.

En la mateixa sessió s'acordà anunciar aviat la pública subasta corresponent pera l'adjudicació del bar-kiosko que ha d'instalarse en el pabelló pera viatgers que està acabantse al final del moll de Barcelona.

NERVIS La epilepsia, histerisme, convulsions, vèrtichs, tremolors, rodaments de cap, insomnis, migranya, neuralgies rebeldes, palpitacions de cor, desvaneixements, aufech, pérdua de memoria y demés accidents nerviosos, se curen sempre prenent l'acreditat ELIXIR BERTRAN. Venda: Farmacia Bertrán, P. Junqueres, 2

FERROCARRIL D'ORLEANS

Bitllets d'Excursions per la Turena

als Castells de les riveres del Loire y a les estacions balnearies de la Línia de Saint-Nazaire al Croisic y a Guerande

Primer itinerari.-Primera classe: 86 frs.-Segona classe: 63 frs.

Duració: 30 díes ab facultat de perllongació

París-Orleans-Blois-Amboise-Tours-Chenonceaux, y tornada a Tours-Loches, y tornada a Tours-Langeais-Saumur-Angers-Nantes-Saint-Nazaire-Le Croisic-Guérande, y tornada a París, vía Blois o Vendôme, o vía Angers y Chartres, sense deturarse a la xarxa del Estat.

Segón itinerari.-Primera classe 54 frs.-Segona classe: 41 frs.

Duració: 15 díes sense facultat de perllongació

París-Orleans-Blois-Amboise-Tours-Chenonceaux y tornada a Tours-Loches y tornada a Tours-Langeais y tornada a París, vía Blois o Vendôme.

Aquests bitllets s'expenen tot l'any.

Targetes d'excursions per la Turena

Aquestes targetes s'expenen tot l'any a París y a les principals estacions de les provincies, concedint la facultat de circular dins una zona formada per les seccions de Orleans a Tours, de Tours a Langeais, de Tours a Buzançais, de Tours a Gièvres, de Buzançais a Romorantin, y de Romorantin a Blois.

Ademés donen dret a un viatge d'anada y tornada ab parades voluntaries, entre l'estació de sortida del viatger y el lloch d'accés a la zona abans esmentada.

Llur validesa es de 15 díes, no comptant el día de sortida a l'anada, ni el de la arribada a la tornada, ab facultat de dues perllongacions de 15 díes cada una mitjansant suplement.

Les targetes de familia son expeses ab una reducció d'un 10 a 50 per cent dels preus de les targetes individuals, segons sía'l nombre de persones de la familia.

ULTIMA HORA

EDICIO DEL VESPRE: 2.ON TIRATGE

Sessió del Ajuntament

Comença a les 5'5. Presidencia del marqués de Marianao.

S'aprova l'acta de l'anterior.

Jura de banderes

Se dona compte d'una comunicació del general Weyler, invitant al Ajuntament al acte de la jura de banderes.

A proposta dels senyors Serraclara, Albó y Marial, s'acorda que l'Ajuntament hi assisteixi en corporació y que l'alcalde estigui facultat pera facilitar els elements necessaris pera'l millor èxit de la festa.

De consums

Se dona compte de les dimissions dels vocals de Consums senyors Marial, Tauler, Canals y Soriano.

El senyor Lluhí opina que ha de ser admesa, perquè's tracta d'un càrrech no obligatori, d'un càrrech que mereix la confiansa del consistori, y aquesta confiansa en la comissió, no hi es.

El senyor Serraclara opina que no haventse discutit la gestió de la comissió, no han d'ésser admeses les dimissions.

El senyor Lluhí no està conforme ab aquest criteri, perque donada l'actitut en que's va colocar el senyor Lladó, es necessari reorganisar la comissió. Aquí hi hà quatre regidors que dimiteixen, y el president que prescindeix de la confiansa del consistori.

(El senyor Lladó y Vallés no està present).

Ademés—diu el senyor Lluhí—es necessari saber còm serà la gestió de Consums d'aquí en avant, a fi de veure si les minories hi podràn cooperar.

El senyor Albó diu que'ls regionalistes consideren que'l càrrech de vocal de Consums no es obligatori, y que persistint les causes que van obligar als quatre regidors a dimitir, se'ls ha d'acceptar la dimissió.

El senyor Soriano insisteix en dimitir, lamentant l'ausencia del senyor Lladó, que pensava demanarli algunes explicacions.

El senyor Doménech manifesta que acaba d'enviar recado al senyor Lladó.

A proposta del senyor Albó s'acorda suspendre'l debat pera donar temps a que vingui el senyor Lladó.

Oficis

Comunicació de l'Alcaldía presentant els comptes dels gastos ocasionats ab motiu dels obsequis tributats al embaixador extraordinari de Mèxich y al almirall, quefes y oficials de la esquadra d'instrucció.

Son aprovats.

Ofici de l'Alcaldía comunicant haver desestimat la instancia de la Societat de Defensa de la Propietat Urbana, que fonamentantse en haverse oposat al resultat del sorteig de vocals associats, demanava que's deixés sense efecte la convocatoria de la nova Junta municipal.

Una subvenció

El senyor Vallés proposa que la subvenció a la Casa de Misericordia, que figura al presupost, sigui entregada al president de la Junta, ja que està vacant el càrrech d'administrador.

Segueix la sessió.

A més dels noms que donem en altre lloch del present número, aquesta tarda's deya que havía obtingut un accèssit en els Jochs Florals el poeta lleidatà en Joseph Iglesias Guizard.

El premi dels Mantenedors ha sigut guanyat per mossen Antoni Navarro per una versió al català del «Càntich dels càntichs».

El Patronat de Catalunya contra la Tuberculosis, al objecte de buscar fondos pera'l Sanatori de Terrassa, ha organisat tres matinées a la Maison Dorée, que tindràn lloch de cinch a vuit de la tarda, els díes 1, 8 y 15 del propvinent mes de maig.

(PER TELEFON)

El Banch d'Espanya

Madrid, 27, 5'15 tarda.

El governador del Banch ha visitat al ministre de Hisenda, ab qui ha celebrat una llarga conferencia sobre diferents assumptes relacionats ab aquell establiment de crèdit.

Entre altres coses, han tractat de la conveniencia de que'l Banch posi en circulació els títols del Deute inferiors a 500 pessetes, pera facilitar la colocació del petit estalvi, a cambi de retenir com reserva els títols grans, que no tenen tan fàcil colocació en el mercat.

Es possible que al fi s'arribi a un acort pera realisar aquesta operació, perque ab ella el Banch no experimenta cap perjudici y en cambi afavoreix els interessos del Tresor.

La situació política

«El Universo» diu que'l senyor Canalejas prepara la seva sortida del poder posant sobre la taula del Congrés els projectes en els que necessariament ha de naufragar.

Comentant anit—afegeix el periòdich—els conflictes en que's troba el quefe del Govern, deya un ex-ministre liberal:

—¿Còm pot llençarse'l senyor Canalejas a la resolta actitut que en materia religiosa li exigeixen les esquerres intransigents d'acort ab alguns elements de la majoría? No ho farà, preferint caure.

La vaga de paletes

La junta directiva de la vaga de paletes ha convocat als obrers vaguistes a una reunió que's celebrarà demà al frontó Jai-Alai, pera donarlos compte de l'avinensa de la societat de paletes ab la de manobres.

Els obrers, com en díes anteriors, han passejat avuy en compactes grups pels carrers més cèntrichs, sense alterar l'ordre.

Liberals y conservadors

El senyor Canalejas ha dit que té entès que'ls conservadors se preparen pera realisar al Parlament una campanya de forta oposició a tots els projectes del Govern.

—Jo estich previngut—ha afegit el president del Consell—y acceptaré la batalla allà ahont me la vulguin donar.

El presupost d'ingressos

Demà començarà al Congrés la informació oral sobre'l presupost de ingressos.

El dilluns informaràn el president y el secretari del Foment del Treball Nacional.

Borsí

Madrid, 27, 6'15 tarda.—Al «corro» se cotisa: Interior fi de mes, 83'90.

Més de lo del Marroch

De Melilla

Madrid, 27, 4'15 tarda.

Melilla.—El general Aldave ha visitat el quarter ahont s'allotja el regiment de Melilla. L'ha inspeccionat detingudament y ha presenciat els exercicis dels nous reclutes, quedant molt satisfet.

A les sis del matí ha marxat a Seluan un esquadró de Taxdirt.

A Nador se li incorporarà un altre esquadró.

Els dos estaràn a Seluan mentres altres forces de cavalleria recorreràn el territori vehí fins el zok del Arbà.

Mana la columna el coronel Nuñez del Prado.

El diumenge juraràn els nous reclutes.

Negociém Valors y Cupons
Fills de E. Mas Sardà, Rbla. Centre, 20.

NOTICIES

DE BARCELONA

Durant la jornada d'avuy, el temps s'ha mostrat extremadament bondadós, regnant una temperatura agradabilíssima y brillant el sol esplèndidament.

DELS JOCHS FLORALS.—Tan bon punt s'ha publicat el veredicte dels Jochs Florals, als nostres centres literaris han començat a donarse noms de poetes, com a premiats en la festa de les lletres catalanes.

Se diu que té la flor natural el llorejat literat montanyench mossen Antoni Navarro.

També's dona com a segur que té un dels accèssits a la viola l'exquisit poeta mossen Joseph Paradeda.

La Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat ha pres l'acort de facilitar als senyors Rectors de Catalunya exemplars de la visita a la nostra Patrona, a fi de que puguin resarla'l diumenge vinent a totes les parroquies catalanes. La edició de dita visita es elegantment impresa y té per portada una reproducció d'un hermós tríptich.

Els senyors Rectors que desitgin adquirir la citada pregaria poden dirigirse al local de la Lliga, baixada de Santa Eularia, 3, primer.

— Tot comerciant deu adoptar els Segells de Cauchu flexibles, patentats de la Manufactura de Segells, Gravats, Rètols Sr. Bossi, Plaça Real, 14. Socursal: Rambla Centre, 31. Telèfon, 2.402.

Pera fer pública manifestació de protesta de la ciutat contra les bruticies morals y materials que la deshonren, el Comitè de Defensa Social proposa celebrar un miting. Se nomenarà una comissió pera demanar la cooperació dels elements dignes de la ciutat.

El día 20 del corrent tingué lloch a l'Associació de la Dependencia Mercantil l'acte de constitució del Gremi de Rellotgería, quedant elegits pera'ls càrrechs de la Junta del mateix, els senyors següents: Modest Torrents Padró, president; Emili Serret, vis-president; Joan Cutrina Rosell, secretari; August Colomer Capuz, vis-secretari; Joseph Vallverdú Salvat, vocal.

— Contra la grippe «Ví Pinedo». Demaneulo a tot arreu.

La comissió organisadora del Centre Vigatà convoca a tots els fills de Vich y sa comarca, a la junta general que's celebrarà'l prop-vinent diumenge, día 30 del corrent, a les onze del matí, al Sindicat Protector del Treball Nacional, plaça de la Universitat, 5, principal primera, a fi de nomenar la Junta Directiva y redactar els estatuts de dita entitat.

— Lavabos, Waters, Banyeres,
Nous models a preus de fàbrica
Jaume Sauret, 7, Pelayo, 7.

Al Centre Excursionista de Catalunya demà divendres, a les deu del vespre, el soci don Eduart Vidal y Riba donarà una conferencia consistent en unes «Notes d'una excursió per l'Urgell, La Sagarra y la Conca de Barbarà». Se projectaràn alusives projeccions fotogràfiques. A n'aquesta sessió sols podràn assistirhi els socis del mateix Centre.

El dilluns passat se celebrà a n'aquest Centre la tradicional vetllada en honor de Sant Jordi, Patró d'aquesta terra. Se llegiren valiosos treballs d'erudició referents a la historia del «gran mestre», extrets de textes catalans antichs, per don Ramón Miquel y Planas, sobre la representació de «Sant Jordi y el drach», escrit per don Francesch Carreras y Candi, y relatiu a còm se celebrava la diada del mateix Sant en temps antich a la nostra ciutat, escrit per don Joaquim Miret y Sans.

Tots els treballs foren molt aplaudits per la selecta concorrencia que assistí al acte.

—Fumeu Hispania (sèries guerra Melilla)

La Societat Astronòmica d'Espanya celebrarà la seva sessió mensual d'abril el día 30, diumenge, a les onze del matí, al saló d'actes del Ateneu Barcelonès.

Se donarà compte, en ella, de diferents comunicacions importants, rebudes, unes relacionades ab assumptes científichs, y altres ab el ràpit desenrotllo de la Societat, aixís com dels nous socis que soliciten ingressar a la mateixa. Acabarà la sessió ab una conferencia del president, don Joseph Comas Solà, sobre els resultats definitius de les observacions del cometa de Halley, realisades durant sa última aparició.

— Cafè «La Estrella». Carme, 1.

La Societat d'Estudis Econòmichs, el prop-vinent dissapte, a les deu de la nit, donarà una conferencia al Foment del Treball Nacional.

Anirà a càrrech del professor d'Agricultura don Joseph A. Torrents y Ballester, el qual desenrotllarà'l següent tema: «Estudis econòmichs y jurídichs sobre la qüestió agraria.—Qüestió social agraria. — Orientacions del problema agrari.—Factors que han de resòldrel. —Crèdit.—Instrucció».

La Societat Econòmica Barcelonesa d'Amichs del País, al fer avinent que'l plaç d'admissió d'instancies als premis de la Fundació Vilanova, fineix el día 30 del proper mes de maig, adverteix que a dits premis a la virtut maternal y filial, sols poden optarhí els fills o viudes de professors de música.

— En tots els casos en que estàn indicats l'oli de fetge de bacallà y emulsions d'aquest ab hipofosfits, s'usa'l Dinamògen Saiz de Carlos ab èxit segur, essent immensament superior en els seus efectes, perque té la ventatja de ser fàcil de pendre, obrir la gana, no embrutar el ventrell, tonificar y nodrir molt més que'ls esmentats medicaments, poguent usarse lo mateix en hivern que al estiu. Cura el raquitisme y linfatisme.

— Científica y pràcticament està demostrat que l'exquisit xacolata profilàctich o de la Salut, especial de l'antiga casa Company, es essencialment nodritiu, superior als demés xacolates, com ho prova'l fet de que hagi sigut l'únich recomanat per la Reyal Academia de Medecina d'aquesta ciutat. Despatx: Assalt, núm. 50; Sucursal, Portaferrissa, 6. y en varies confiteríes y colmados. Preu: 1 pesseta paquet pera 8 taces.

Els mossos d'Esquadra de Cornellà donen compte de que a les vuit del vespre, al arribar un tren de Barcelona, el passatger Vicens Segarra Pascual, de 47 anys, de Sant Boy, qui duya a coll una nena seva de 2 anys, que's diu Joana, en compte de baixar per l'andén, va ferho per la vía pera guanyar temps.

En aquell moment venía un tren cap a Barcelona y l'infelís fou agafat, resultant ab el peu esquer destrossat, y ab greus contusions al pit y cap, y la nena, ab la mà dreta tallada.

Van ser portats al Hospital Clínich.

Els de Castellar han detingut a un captaire, abominablement borratxo, que movía esvalot pels carrers, insultant a tothom.

Els de Sant Pere de Ribes han denunciat a un pastor per invadir propietats agenes.

A les nou del matí, uns paletes han sigut cridats pel propietari de la casa núm. 13 del carrer de Murillo, al objecte de veure a què era deguda la fetor que sortía de les aigueres.

Els paletes han entrat a la claveguera per la trapa, y havent notat que'l claveguerò que correspón a la casa estava obstruit, l'han desembrassat. Aquesta operació ha originat tal sortida de gasos mefítichs, que'ls obrers han caigut mitg asfixiats.

Un d'ells ha tingut esma de sortir y demanar aussili. Hi han baixat alguns homes ab les degudes precaucions y han recullit a tres dels paletes, portantlos al dispensari.

Un d'ells, Joan Navarro, de 40 anys, era mort; un altre, Alfret Gomez, de 22, estava de gravetat, y el tercer, de 18 anys, presentava intoxicació de pronòstich reservat.

El cadàvre ha sigut portat al dipòsit del Clínich; el Gomez al Hospital y els altres als seus domicilis.

Obrínt ab clau falsa, van entrar lladres a una sastrería del carrer de Valencia, 391, y van apoderarse de 30 trajos fets, 30 per fer y algunes gorres.

A la porta d'un casinet radical de la Riereta van anar a pinyes dos individuus.

Un d'ells era organisador de rodes electorals lerrouxistes y l'altre li reclamava la paga dels seus treballs, paga que sembla haverse evaporat.

Se n'ha passat denuncia al jutge.

El Colegi d'Apotecaris celebrarà sessió ordinaria demà divendres, día 28 del corrent, a les quatre en punt de la tarda.

La Junta Directiva de l'Associació Espanyola de Urología ha designat al doctor Serrallach pera desenrotllar una ponencia, «Tractament quirúrgich de la hipertrafia de la próstata», en el pròxim Congrés que ha de celebrarse a Madrid pel maig.

Anant ahir tarda en un tranvía per l'esquerra de la Granvía Jaume Casals Villa, de 66 anys, Salmerón, 45, Gracia, al ser prop del carrer den Casanova, va voler millorar de lloch y va caure del vehícol.

Recullit y portat al dispensari del carrer den Sepúlveda, li apreciaren fortes contusions a l'esquena, ab fractura de vèrtebres y de varies costelles. El pronòstich es de gravetat.

Havent de celebrarse el diumenge vinent a la Granvía Diagonal encreuament ab el passeig de Gracia l'acte de la Jura de banderes, la delegació regia de de primera ensenyança, a tenor de lo disposat en la circular de 21 de janer de 1909, recomana als mestres de les Escoles públiques que assisteixin a la festa ab el major número d'alumnes possible.

L'Ateneu Enciclopèdich ens diu que la conferencia social que devía tenir lloch avuy, dijous, s'aplassa pera dissapte, a les deu del vespre.

BARCELONETA.—Durant el primer trimestre d'aquest any, al dispensari públich del Sanatori Marítim de Sant Joseph, pera nens escrofulosos, fundat y dirigit pel doctor don J. Giró Savall, s'han prestat els següents serveys mèdichs: consulta general, 1.339; id. especial pera escrofulosos y tuberculosos, 685; electricitat y massatge, 100; dentista, 310; cures y apòsits, 40. Total 2.474.

DE FORA

—L'habilitat dels mestres del partit de Sabadell fa saber als mestres que, per una nova R. O., se disposa que siguin remesos directament a la Junta provincial els comptes de material dins dels 30 díes d'haver rebut son import.

Una comissió de la Junta Directiva del «Sanatori Català» de Santa María d'Olost de Llussanés, pera malalts tuberculosos y protuberculosos, efectuà, durant les passades festes de Pasqua, una visita a dit edifici pera constatar els progressos de dita institució y, al mateix temps, pera correspondre a la galant invitació de la Comissió de festes d'Olost de Llussanés que tingueren la galantería de dedicarles als malalts que allí segueixen regisme de curació.

Durant la tarda del diumenge foren engegats varis globus aereostàtichs a la la plaça del Sanatori, artísticament adornada, y se ballaren algunes sardanes interpretades per l'orquestra de Prats. El notable chor «Esbart Olostense», baix la experta direcció del senyor Bausis, cantà varies composicions que foren premiades ab entusiastes aplaudiments. Els pensionistes y la Junta Directiva del «Sanatori Català» dedicaren a dit chor dúes esplèndides corbates ab expressives dedicatories.

La Junta del Sanatori convençuda de la bondat de dites festes dedicades als seus malalts té'l propòsit de realisar diferents actes, com el de que donem compte, pera'l qual té la cooperació de tot el poble d'Olost que mostrà son entusiasme per l'obra del Sanatori, concorrent en massa a dita festa de la qual guardaràn grat recort.

—La fira «dels enamorats», que anyalment se fa a Vilafranca del Penadès el dia primer de maig, per acort d'aquell Ajuntament se celebrarà'l primer dissapte y el diumenge següent. Dissapte hi haurà concert al matí, ball a la tarda y al vespre castell de fochs artificials.

Diumenge al matí, gran festival d'educació física; concert a la tarda y ball a la nit.

Excursió a Terrassa

Diumenge passat, un bon nombre de socis del Centre Popular Catalanista de Sant Andreu de Palomar, acompanyats d'alguns alumnes de la classe de Teoría del Teixit, al davant dels quals hi anava'l seu digne professor don Ramón Pars, anaren d'excursió a Terrassa, hont foren rebuts per uns quants socis del Centre Excursionista y Agrupació Regionalista, y després de les presentacions propies d'aquests casos, sortiren de l'estació pera anar a visitar la població y alguns dels seus principals edificis, y després d'haver visitat l'hermosa y higiènica Plaça Mercat, anaren a Cà la Ciutat, hont foren rebuts pel personal de la casa, qui'ls acompanyà a visitar totes les dependencies de la mateixa, inclós l'incipient Musèu Municipal, ahont pogueren admirar restes interessants d'Arqueología, Numismàtica y demés de l'antigua Egara, obra que un cop finida, acreditarà als fills de Terrassa de bons guardadors de les belleses del passat y segons tenim entès, son els socis del Centre Excursionista quins s'han emprés ab més dalit aquesta obra. Gloria, donchs, a n'ells y endavant.

Després de la visita a Cà la Ciutat, passaren els excursionistes a visitar, acompanyats de varis terrassenchs, l'Institut Industrial y Cambra de Comerç, ab son hermós saló d'actes decorat per l'Alexandre de Riquer y altres renomenats artistes, produint un efecte bonich baix tots conceptes. Després d'aquí, passaren a visitar l'Escola Superior d'Industries, y com sigui que en el mateix local y a n'aquella hora (deu del matí), hi havía la tercera conferencia del curs Miquel Angel, a càrrech de don Joseph Lleonart, uns se quedaren a sentir la conferencia y altres visitaren l'Escola, importantíssima baix tots conceptes, passant després d'aquí, a visitar l'interessantíssima fàbrica de novetats en llana y géneros de punt dels senyors Alegre y Companyía, poguentla visitar minuciosament y donant totes les explicacions necessaries son digne director Sr. Masdeu, del qual quedaren molts agraits.

Tots junts feren cap a l'hora de dinar al important Hotel Pompidor, y després de pendre café a l'Agrupació Regionalista, passaren a visitar les iglesies romàniques de Sant Pere, Santa María y Sant Miquel, ahont l'eminent arquitecte don Joseph Puig y Cadafalch hi donava una conferencia que's feu coincidir ab la visita dels excursionistes, sortint tots d'allí ben satisfets de l'hermosa conferencia que acabaven de sentir dels llavis del mestre, anant tot seguit a l'estació pera pendre'l tren y tornar a Barcelona, ben contents de tan bonica excursió.

Govern civil

El robo a la Granvía

Començada la campanya de persecució dels autors del robo de la Granvía, la policía ha recullit les marques digitals d'un dels autors, en alguns mobles y obgectes de la casa.

Actualment s'està fent un treball de comparació de les marques digitals registrades a l'escola de policía, pera veure si n'hi hà alguna que coincideixi ab les que s'han trobat.

Dongui resultat o nó en aquest cas, els procediments posats en boga per l'escola de policía, es indubtable que poden donar bons resultats.

Obres del Port

Ahir a la tarda, el governador senyor Portela, va presidir la Junta d'Obres del Port, en el local de la referida Junta.

El ministre ve a inaugurar l'Exposició d'Art.

El sub-secretari d'Instrucció Pública y Belles Arts, va telegrafiar ahir al governador, que'l ministre don Amali Gimeno, sortiría divendres al matí ab el ràpit de Madrid, pera arribar a Bracelona a les 11'25 del vespre, a fí de poguer assistir el dissapte a l'inauguració oficial de l'Exposició Internacional de Belles Arts de Barcelona.

Junta de monuments

El senyor Bofarull y el secretari de la Comissió provincial de monuments, han visitat al governador com a president de dita comissió, pera pregarli que reuneixi la Junta ab caràcter extraordinari, a fi de que s'omplin les vacants que desde temps immemorial hi hà en dita comissió que no pot reunirse may perque'ls individuus que la constitueixen no son en número suficient pera celebrar Junta.

Banquet

Pera celebrar la data en que fou declarada pel Govern den Maura la inamovilitat dels funcionaris de Governació, els oficials y alt personal de les oficines del Govern civil, s'han reunit avuy en banquet al Mundial Palace, presidits pel governador.

En Canalejas y l'Exposició

El president del Consell de ministres ha telegrafiat al governador dientli que molt a pesar seu els assumptes de la presidencia no li permeteràn venir a Barcelona a inaugurar la Exposició, però que en son lloch vindrà el ministre d'Instrucció representant al Govern.

Visites

El diputat a Corts senyor Bertràn y Musitu ha visitat al governador acompanyant una comissió de Sant Pere de Ribas, que ha anat a interessarlo pera la prompte resolució d'un expedient d'expropiació forçosa que té pendent l'Ajuntament de dita localitat.

També han visitat al governador els senyors Godó y Pons y Enrich.

Necrología

Conforiada ab els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica, ha passat a millor vida donya María dels Dolors Vilabella y Viguer, viuda de don Joseph Ramón Soler y Noguera.

Era la finada una pietosa dama dotada de sentiments caritatius y altres envejables dots personals que li havien conquerit l'apreci y'l respecte de quantes persones havíen tingut ocasió de tractarla, les quals sens dupte ploraràn avuy la seva mort, juntament ab els seus fill, filla política, nets, germanes y demés parents, als quals acompanyem en la seva pena, ensemps que supliquem als nostres lectors una oració per la difunta.

Després d'haver rebut fervorosament els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica, ha mort donya Isabel Campdurà y Màs, viuda, en primeres nupcies, de Soler, y en segones de Gómez Salazar.

Sens dupte haurà sigut molt sentida en aquesta ciutat la mort de tan virtuosa dama, especialment a la barriada de Sant Gervasi, ahont vivía y en la que disfrutava de moltes simpatíes guanyades ab la seva bondat y caràcter afable.

Rebin els seus germans, germanes polítiques y demés parents el testimoni del nostre condol, en tant que preguem a Deu que aculli en son si l'ànima de la finada. A. C. S.

Musicals

Cultura Musical Popular, ab la cooperació d'un chor de jovenetes del Patronat Obrer del Poblet, donà diumenge passat, a la tarda, en el Montepío de Santa Madrona, un concert que fou ben agradable a les nombroses obreres allí aplegades. Ab cançons populars catalanes y triades composicions de Schumann, Beethoven y Morera, les senyoretes Plantada y Recasens, y el senyor Pascual, acompanyats al piano pel professor senyor Colomer, ompliren una part del programa, fent ressaltar a cada moment les llurs dots artístiques y essent ab justicia aplaudits. Com s'ha dit més amunt, un chor de jovenetes prengué part en el concert, y eren aquestes, noyes del poble, senzilles obreres. Fou una cosa veritablement emocionanta veure el partit que arribaren a treure de les cançons de Narcisa Freixas, «Bon rossinyol», «¡Pobre mestre!», «Somriu amor» y «L'ombra de Nazareth», que'ls foren ensenyades a cantar, y en ben poques lliçons, per dita compositora, la qual també les dirigí y acompanyà.

Les veus eren fresques, la dicció clarissima, y el sentiment inondava les paraules comunicantlo a l'auditori qui esclatava en forts aplaudiments a cada cançó cantada. Cultura Musical Popular y ab ella la seva directora artística senyora Freixas fent que, per veu del mateix poble, aquest tasti y saboreixi l'art de la música, se mereix l'encoratjament y l'estima de tots els aimants de la cultura.

Acabat que fou el concert, y a prechs de molts dels invitats, donya María Mercè de Codina de Petit, ab pura entonació y matiç delicadíssim, cantà encara diferenets cançons, entre elles: «¡Tinch por!», melodía de Narcisa Freixas, y lletra de la celebrada poetisa senyora Moncerdà de Macià.

Ha mort a Milàn el qui fou nostre paisà y eminent artista don Melcior Vidal y Prats.

Pertanyía el senyor Vidal a una distingida familia barcelonina y se consagrà desde molt jove al estudi del cant, dedicantse després a la carrera lírichdramàtica, en la qual havía de conquerir, una vegada en possessió y desenrotllo de ses magnífiques facultats artístiques, grans y merescuts llorers. Dotat d'una hermosa veu de tenor, pastosa, ductil, ben timbrada, que avalorava una excelent escola perfeccionada baix la direcció de molt bons mestres, no trigà nostre compatriota en conquerirse un lloch envejable entre'ls cantants de més llegítima nomenada y en ser un dels tenors predilectes del públich, especialment a Italia y a América, quals principals escenes havía recorregut ab tanta honra com profit. Al retirarse de la escena, després d'una meritíssima tasca, consagrà sos talents y sa consumada experiencia a la ensenyança del cant, fundant a Milàn una academia que adquirí en breu justa celebritat. Era Melcior Vidal un mestre de primer ordre y molt pochs podíen rivalisar ab ell en el difícil comès a que havía dedicat les darreres etapes de sa existencia. Era, ademés, l'home qual pèrdua lamentem avuy, un perfecte cavaller, d'alts dots morals, de rarissima cultura y que tant per sa bondat com per son exquisit tracte, s'havía conciliat a tot arreu nombroses y carinyoses simpatíes.

Espectacles

PRINCIPAL. — Avuy, «La reina jove». — A les nou.

GRAN TEATRE DEL LICEU. — Demà, divendres, 9.ª d'abono. - Primer torn. - Segón cicle: «La Walkyria». A dos quarts de nou. — Diumenge, tarda, «La Walkyria». Nit, «Sigfrido».

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA
Dissapte II y últim Concert organisat per la
JUNTA DE SENYORES
pera l'acció social en els barris obrers
E. RISLER - Orfeó Català
Localitats: Casa Dotesio, 1 y 3, Portal del Angel. — El día del Concert, a taquilla.

TEATRE ROMEA. — Companyía dramàtica del actor PERE CODINA. — Avuy, dijous. Nit, a tres quarts de nou,
BENEFICI DEN PERE CODINA
L'abella perduda - La morta
Joventut - Mestre Olaguer
La alegría que passa
Dissapte, a càrrech de la Lliga Regionalista: «El pati blau», «La morta» y «L'ase del hortolà».—Molt aviat, estrena de
LA VERGE DEL MAR
de SANTIAGO RUSIÑOL

TEATRE TÍVOLI.—Companyía d'opereta y sarsuela — Avuy, dijous, nit, a un quart de deu «Las campanadas», «El puñao de rosas»,
FUENTES LUMINOSAS
y «Agua, azucarillos y aguardiente». — Butaques ab entrada, 1'50 pessetes; entrada general, 50 centims. Divendres, tarda, gran Vermouth. — Nit, estrena de l'opereta en dos actes, «El dirigible».

TEATRE NOVETATS. — Demà, divendres, ta da, a dos quarts de set, gran Vermouth.— «Molinos de vientos».—Butaca ab entrada, 50 cèntims.—Entrada general 25 cèntims.—Nit, a les no «El Principe Amarillo» y «Molinos de vientos».— Dissapte, estrena en aquest teatre de l'obra d Rusiñol y Morera
La alegría que pasa
per Julia Velasco, Ricart Güell, Manolo Fernández y Enrich Ramos.—Diumenge, tarda y ni dúes grans funcions: «El príncipe amarillo», «L alegría que pasa» y «Molinos de vientos».—Dime cres próxim, benefici de la 1.ª tiple cantant
JULIA VELASCO
Reprisse de «La viuda alegre», decorat y trajo nous.—Estrena de «Solico en el mundo», de Se rafí y Joaquim Alvarez Quintero, «La Patria ch ca».—Han comensat els ensaigs de la famosa op reta francesa
VERÓNICA

ELDORADO. — Teatre de Catalunya. — Representacions extraordinaries de la Companyía dramàtica italiana que dirigeix l'eminent artista
Ferruccio Garavaglia
Avuy, dijous: El drama en quatre actes, de H. Sudermann,
LA FINE DI SODOMA
A les nou.— Demà, divendres, 5.ª de Moda. Estrena en Italià de la tragicomedia en quatre actes, de Calderón de la Barca,
L'Alcalde di Zalamea
Se despatxa a Comptaduría.

TEATRE NOU. — Demà, divendres, 28. Tarda, les quatre. Senzilla, 10 cèntims: «La reina d las tintas». — A les cinch. Doble, 20 cèntims. Pr mer: «La loca fortuna». — Segón:
El Pueblo del Peleón
graciosíssima parodia de la «La Corte de Faraón Nit, a un quart de deu. Entrada sencera, 30 cèn tims. Primer: «La reina de las tintas», triomf d Pura Montoro y Pepe Viñas ab sos 4 ministres lil putienses. — Segón: «El pueblo del Peleón». — Te cer: Estrena a Espanya de la sarsuela en un ac y set quadres original dels Srs. Manuel Arnes música del mestre B. Monterde,
LA TARJETA POSTAL
Demà, represa de «Lysistrata».

GRAN TEATRE ESPANYOL
Avuy, a dos quarts de deu del vespre, debut d més assombrós ilusionista d'actualitat
CAV. A. MAIERONI
Espectacle culte y interessant.—Primera part: «E el celest imperi».—Segona part: «Telepatía».—Te cera part: «Sugestió mental: baròmetre humà». Demà, gran programa.

POLIORAMA
9, RAMBLA ESTUDIS, 9
Avuy, dijous, grandioses sessions de Moda: A les nou vespre. — Exit complet de les quatre grans atraccions. — L'admirable y diminut artista
PETIT BERTIN
l'encís del públich.—Darrers dies del celebrat cuba
VEGA — Els trapecistes LES FRANKLE'S
Els atletes LES FRANKOKOS
Aviat, grans debuts. — Cada día estrena de pelícoles

DIORAMA Avuy, dijous. Gran programa. Estr nes: «Fiesta en la Colonia Güell».
Asalto de una diligencia
«Las dos jardineras», «Medor y la pequeña Mart y altres.—Venda y llogner de pelícoles.

SALA MERCÈ
Grans varietats a les grute
Gran programa: «Bebé fà jochs de mans», «Fest la colonia Güell», «El fill de la reina cega», « nyoretes patinant ab faldilla pantaló» y altres.

Gran Cafè-Restaurant de Novetats.
Concerts tots els dies pels reputats professo Munner, Font, Valls y Lambert.

FRONTÓ COMTAL. — Avuy, nit, a les deu, gr partit extraordinari. Vermells: Joselito y coriaza. — Blaus: Claudio y Salazar.— Llotges, 7 pessetes: butaques, 3'35 ptes.; entrada, 2 ptes.

SATURNO PARQU
PLAÇA D'ARMES DEL PARCH
Telèfon 2,160
Pròximament obertura ab tota classe de di sions y sports moderns d'última creació.
Els Urals. - Montanyes Russes. - Wat Chut. - Cabaret du Néant. - La vida el Paraís y els Suplicis del Infern, P sigle XX, Llensament de gran sensac Aparell de diversions marítimes, automàtich ab armes d'aire comprimit Flober, Le fletxa dels cigarros, Telèg sense fil sistema Marconi, Grans conce per la millor Banda militar, Cafè, Lleter y horxatería de luxe, oberta tots els di
Entrada principal pel Passeig de la Duana.

MASTIC VEGETA
INALTERABLE
Fórmula Tobell
Pera tota mena d' empel y feridas de las planta
Pot usarse sempre y no danya ma
S' aplica ab un pinzell, en fret.
Primpcesa, 11, pral.-BARCELON

Impremta de LA VEU DE CATALUNYA
— [illegible] 10 bis

Els vómits, coragre, ardors, inapetencies, pesadesa, bilis y dolors del estómach, cintura y esquena, etc., desapareixen al següent dia de usar el
Estómago Artificial
o Polvos del Dr. Kuntz
Desapareixen en tres díes dispepsies, gastralgies y cat rros gástrichs, com ho certi quen milers de curats.
De venda a totes farmacies y droguerie

Avisos

Negoci segur que podrà administrar el mateix interessat; 1.000 ptes. ne produeixen 30 al mes. Informes: Rull, 4, primer, primera; de 3 a 5

Dida jove (27 anys) del alt Aragó; immillorable llet. Rahó: Villarroel, núm. 88, primer, primera.

Lloguers

Gran local propi pera industria, per pessetes 300 trimestre. Rahó: carrer Abaixadors, núm. 11, primer.

Pis tercer pera llogar. Safreig, aigua y gas. Carrer Cometa número 6, portería. (Plaça Regomir).

Bosch aprop Barcelona. Propi pera totes les estacions. Tocant a carretera y clos en 5 mojades. Aigua regalada. Se lloga. Rahó: Aribau, n.º 33, primer, xamfrà. — De 9 a 11.

Villa Tibidabo Al cim del Tibidabo gran edifici ab habitacions independentes pera llogar; hermoses vistes. Informes y detalls, Rambla de Catalunya, número 66, portería.

Baixos espayosos a Sarrià ab jardins y dependencies, bona orientació, vistes extenses. Santa Madrona, n.º 11, prop del Colegi del Sagrat Cor.

Local gran, desembrassat, clar, independent y ventilat, propi pera gran taller, fabricació y industria. Se lloga carrer Corts, 362, devant de «Les Arenes». Claus al cafè del costat.

Vendes

MAGATZEM DE CONFECCIONS pera vendre, ab grans existencies en generos pera senyora y senyor, magnífica instalació y numerosa clientela. Se ven en tot o separat, tant els generos com la estantería, caixa de cabals, prempsa, etc. Rahó: Alt de sant Pere, número 23.

Piano creuat, superior y nou, a preu molt ventatjós (veritable ocasió) carrer de Santa Llucía, núm. 3, primer.

EMPRESA DE POMPES FÚNEBRES
LA EGIPCIA
Societat Anónima
La més important d'Espanya, 20 sucursals ab telèfon. Central, Pelayo, 44, telèfon 1,113. - Economía veritat en els preus
Important: LA EGIPCIA és l'única funeraria que posseeix Cambra de Desinfecció, no servint cap artefacte sense que sigui préviament desinfectat.—NOTA: Tots els serveys d'aquesta Empresa seràn desinfectats gratuitament a domicili.

Mobles a plassos
Carrer de Sant Pau, números 52 y 54.

Torra a la falda del Tibidabo, nomenada del Governador, ab precioses vistes y aigua de roca, se vèn o lloga. Pera detalls: Rambla de Catalunya, 66, portería. Visible de quatre a sis de la tarda.

Torra a Sarrià
al peu del tranvía elèctrich, ben orientada, espayosos jardins. Rahó: Bisbe, número 2, botiga, cantonada.

MOBLES de A. DIRAT
Exposició permanent de dormitoris, salons, menjadors, despatxos, etc. Grans magatzems ab 13 portes, Mendizábal, 28 y 30 y Sant Pau, números 50, 52 y 54.

Compres

Alhajes or, plata, platí, monedes y dentadures, se paguen preus molt alts, carrer Cardenal Casañas, número 8, botiga. Joseph Nuñez.

Fábrica de Flors, Corones y Plantes
[illegible]
Antiga Casa. — T. COSTA. — Palla, 13 y 15, pral.

Diner SENSE INTERES ADELANTAT, se deixa sobre robes, joyes, mobles, generos y altres objectes. Casa autorisada pel Govern y garantida ab el dipòsit corresponent.—Hi hà despatx particular. Mercaders, 10, pral., pròxim Plaça Angel.

¡FORA PEL MOIXI!
Els POLVOS COSMETICHS DE FRANCH treuen en pochs minuts el pel de qualsevol part del cos, mata sas arrels y no torna a surtir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es utilíssim á las senyoras que tingan pel moixí (vello) á la cara y brassos, [illegible] ni ells poden destruirlo.
Un pot 2'50 pessetas. S'envia certificat per correu [illegible] 3'50 pessetas en llibransa del giro mutuo ó en sellos de correu.
Farmacia Borrell
Comte del Assalt (carrer Nou), núm. 52. BARCELONA

Epilepsia (mal de Sant Pau) Corea (ball de Sant Vito) y demés enfermetats nerviosas, se curen radicalment ab l'ús de la Poció Antiepilèptica del doctor Sanmiguel.

Anemia, Clorosis, y en general totas las malaltias de pobresa orgànica, se curen radicalment usant l'Extracte reconstituyent del doctor Sanmiguel.

Dipòsits: Dr. Andreu, y farmacia Dr. Martí, Ronda St. Antoni, 88, cantonada, Ponent

Cura 'l mal de S. Pau y demés malalties nervioses.
l'Elixir Polibromurat Capdevila
SEGALÀ, Rambla de les Flors, núm. 4, y farmacies.

MAGATZEMS
La Física
23, Portaferrissa, 23 - Telèfon 2.542
Ultimes novetats en
Llanería, Sedería, Llencería y Coton
PERA PRIMAVERA Y ESTIU
Cachemires seda, Libertys, Pekin
Glasses, Voiles de seda, Fleurs
de Velour, Etamines, Glasses perlé,
Chermoise, Shantoungs, Creps,
Fourlards Estampats
Ultims models en Túniques, Bruse y Trajos de teatre
A diari rebem de nostra casa de París les últimes creacions de la
Setmana d'ocasió en Llensols, Roba de taula y Mocador
Nova Secció de Confeccions en Blanch y Co
Tallers en els mateixos magatzems
Promptitut y perfecció en els encàrrechs
ENTRADA LLIURE

Cartró-Cuiro pera cobertes
ROVIRALTA Y C.
Ample, núm. 2

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes.-Art antich y modern.-Pedagogía artística.-Museus y Coleccions.-Art nacional y extranger.-Curiositats barcelonines.-Ressenya de conferencies.-Exposicions locals y forasteres.-Llibres y Escoles. Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

71

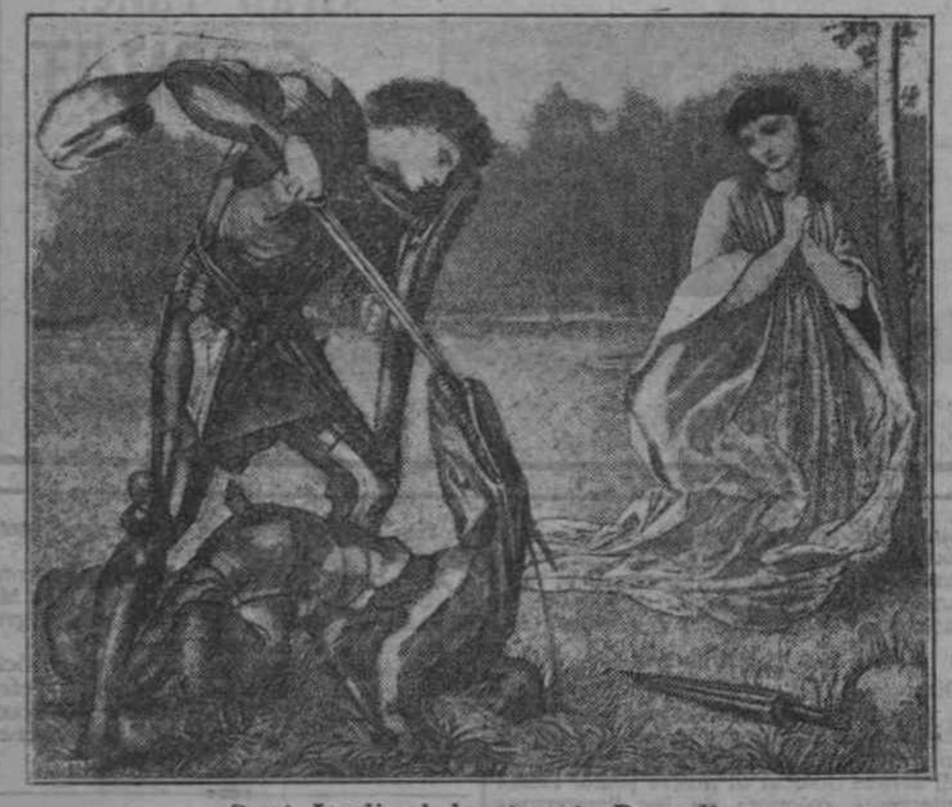

Sant Jordi, el drach y la Donzella

Per Edward Burne Jones.

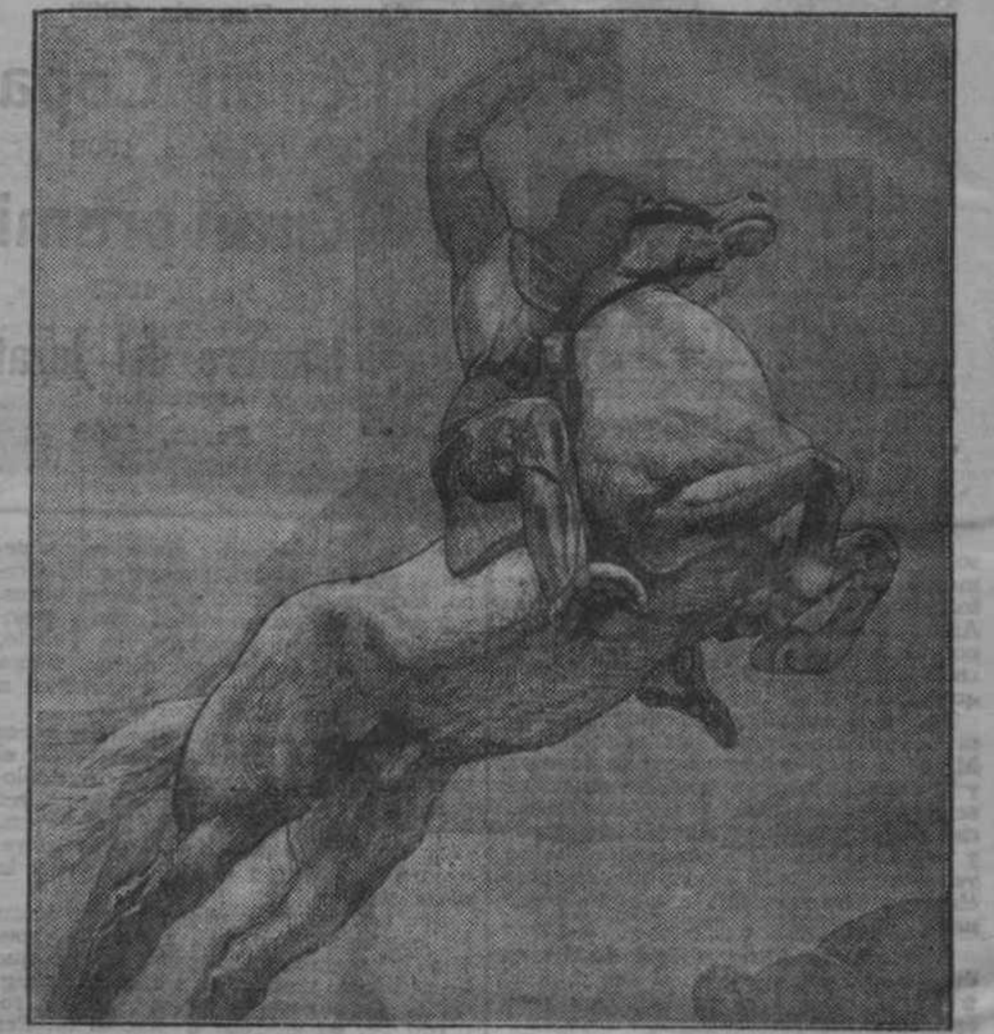

Sant Jordi

Estudi d'Albert Besnard pera la composició «L'Art Cristià», que decora la cúpula del Petit Palais.

Qualques modernes representacions de Sant Jordi

La gent que ha teorisat sobre coses d'art, devegades, aixís, de sobte, ha volgut llençar l'afirmació concreta de que la tema del artista, se limitava a la simple reproducció o invenció de formes y actituts entre elles armonisades, les quals, si permetien al espectador el dret de rebre d'elles sugestions, no semblaven pas permetre al artista el dret d'ajudar a n'aquesta sugestió, o, simplement el dret d'explicar pel clar un tema, una historia, un aconteixement de la vida o de la llegenda.

Tan mateix aquestes afirmacions, han violentat un xich el mon del art; però elles, creyem que, ben comptat, no tenen altre valor que'l d'una enutjosa lley sense naturalesa viva, nascuda de la reacció contra l'anècdota sentimental que en dies de trista memoria en el nostre mon artístich, va omplir les grans teles de «La Despedida del Soldado», o el quadre d'historia.

Hem apuntat aixís aquesta negació de valor real, a n'aquesta teoría radicalíssima contra l'anècdota, perque, en veritat, d'obeirla, els nostres musèus y els de tota l'Europa, quedaríen buits de teles, car en els dies de major plenitut artística del mon, la pintura no ha sigut més que un medi d'explicar coses, y ha calgut devallar a molts baixos nivells de malaltiç materialisme pera desembraçar les formes de la naturalesa de tota significació y de tota gracia interna, y de tot valor representatiu als ulls dels homes, pera deixar simplement el seu valor formal, més o menys atractiu.

Vista frontal del bàcul del Bisbe de Vich

modelat per en Joseph Llimona

Aixís, hem vist a França, ahont, per culpa potser de la cursilería anecdótica d'altres dies, aquestes teoríes hi han prés més peu que enlloch, que'ls moderns artistes, ab l'excusa o no de buscar procediments, ens han servit una racció infinita de dònes pentinantse, dònes vestintse, dònes fentse la toilette, dònes menjant pomes... es a dir, rès més que excuses pera pintar quadres.

No han mancat per això en el propi país, en els mateixos temps, pintors com aquell Mallet, y aquell Puvis de Chavannes, y aquell Enrich Martin, y aquell Cotet que, ben desembraçats de tot prejudici, pintaven allò que la llur ànima els deya, y acudíen a l'anècdota, fins al nivell elevadíssim, d'aquella sublim anécdota tràgica que, com un retaule gloriós, Cotet presentava als ulls del públich, ab el nom de «En el país de la mar», hont al volt del cos magnífich del náufrech adolescent, les dònes ploren com a doloroses de Memling, y els homes s'agrupen com imatges mitgevals atretes pel misteri de la mort.

¿Y el gran Burne Jones, donchs?... ¿y la pintura holandesa?... ¡Ay! ¿y l'auca de la vida del poble grech que s'escorra pels frisos del Parthenon?...

No cal pas citarne més pera demostrar que tota violencia, tota lley humana massa concreta, tota ciencia determinativa, davant del misteri del art, cau y s'enfonza, perque l'art no necessita més lleys que les profondes lleys universals, qui emanen de la divinitat, ni altra subjecció, que la que ell mateix acata, quan neix de l'emoció, de l'adoració.

Nó; l'art no necessita lleys que li dictin els genres que son bons y els que son dolents: l'art, simplement, necessita artistes, y això que podría semblar un sentit d'anàrquica indisciplina, podeu ben creure que no es més que un sentit de supeditació a les altes normes que governen el tot de la nostra vida, les taules de la qual, perdudes en el misteri, ni'ns cal esbrinar, ni crech que may arribèssim a esbrinarles.

¡Oh, la multitut de petits dictadors y definidors! Ella, nascuda sota l'ombra de les regles neoclàssiques, educada en les sabies aules de la sabiduría metòdica, oblidada de que'ls capitells corintis eren dolces imitacions de la Natura, ha perdut el sentit de les corrents vives que lliguen tot el mon nostre al de les coses universals vives y palpitantes, y ab el compàs y el regle, ha dibuixat caixons de classificació, y ha anat enquibint en ells tot lo que bonament ha pogut... Quan ha vingut el dia que, dintre un home el mon s'ha resumit de manera diversa, a totes les maneres classificades, els dictadors vanitosos, els uns han rebutjada la nova especie, y els més humils s'han limitat a fer un caixó nou.

Però, fins en la botànica, aquest procediment del herbari, no té més significació que'l d'un treball de classificació més o menys útil, y, sobre tot, de valor tranzitori.

En la rica varietat de la vida, el matiç, l'entremitg, es la major gracia; y es aixís, la major gracia, perque ell es l'agermanament, l'unificació, l'encadenament de totes les coses, en aquest graciós encadenatge en que cada anella se mostra essent com es, germana unida fortament a sa germana.

Mirèu solament lo que ha pervingut d'aquestes metòdiques classificacions, y compendreu tot seguit el seu valor fatal, al considerar que elles han portat l'especialisació, y aixís hem vist entre nosaltres l'especialista en retrats d'home, l'especialista en retrats de dòna, l'especialista en bodegons, l'especialista en temes militars, etc., etc.

La crítica, ab aquesta especialisació, també ha rebut del mal que tota lley errada porta en sí, y ha erigit una serie de talents «dintre'l seu genre»; talents relatius, es clar, d'homes amanerats, coneixedors dels truchs de l'especialitat, que pinten les pomes o'ls sabres, no traduint lo que en un moment d'observació, colat en l'alambich de l'ànima han vist sinó pintant el punt blanch de brillantor que saben com a bona gent coneixedora del material que tenen les pomes, y les eines brillantes dels soldats.

***

Però, tal vegada me'n so anat massa enllà de lo que volía, y seguint el fil d'aquestes lleugeres deduccions, sense donarme compte, m'apartava y apartava al lector, del tema proposat. No obstant, calía abans parlar breument d'això que hem parlat, car la llegenda de Sant Jordi es un fet esplicat, y les maledicions llençades contra l'anècdota hauríen tal vegada, si no haguessim intentat una lleugera protecció, esquitxat ab el nom de lo anecdòtich, les magnífiques representacions que del Sant cavaller de Capadoccia y de sa llegenda, d'etern valor simbòlich, de viva actualitat en tots els temps, ens ofereixen els més celebrats mestres idealistes dels nostres dies, afirmant l'inutilitat de tot reglament o de formulari en coses d'art.

Cal, no obstant, observar davant les representacions que de Sant Jordi ens donen els moderns pintors, que en ella no esdevé may, en els nostres díes, el cas d'anacronisme, que d'una manera tan sabia, ha comentat aquests díes el nostre estimat amich y colaborador don Vicens de Moragas, a propòsit de les pintures de Frederich von Uhde, en aquestes mateixes columnes; nó, la llegenda de Sant Jordi, tal com ens la donen en en Burne Jones a l'Anglaterra, ab tots els seus deixeples, com l'Anning Bell, y en Nelson; tal com ens la dona l'Alemanya moderníssima, ab en Frederich Erler y els joves munichesos, tal com el gran Besnard ens la dona a la cúpula del Petit Palais, a França, y tal com ens l'han donada a Catalunya, els nostres Llimona, en Riquer y en Triadó se manté en tota sa gloria arqueològica, ab tota sa pompa d'armadures mitgevals, tal com l'adoració mitgeval de l'ordre dels cavallers, va aixecarla a la veneració y al patronatge, anacrònicament també; tan anacrònicament com l'Uhde o en Besnard en els nostres díes, o els pintors de l'Edat Mitjana y del Renaixement, en altres temps, representaren les escenes del Evangeli.

Però, la gloria del Sant, es purament mitgeval, y a nosaltres, ens es costós acudir al veridisme, y refer l'imatge del noble cavaller de Capadoccia, ab el seu vestuari corresponent.

El nostre Sant Jordi, es mitgeval: hèroe y Sant, edificat per sa llegenda ab totes les gracies oxivals de les nostres totes les gracies ogivals de les nostres veridisme, que ha vestit al Fill de Deu ab brusa y espardenyes, o ab la toga del mestre de minyons, y ha pintat a sa Santa Mare, ab vestit de menestrala dels nostres díes, ha arribat a destruir l'hermós espectacle de les representacions mitgevals del Sant Patró de Catalunya.

Erler, no obstant y modificar a sa manera el vestuari, no esborra, sinó que, al revés, afirma la procedencia mitgeval del personatge. Interpreta, en aquest Sant Jordi que publiquem, l'esperit de la gòtica indumentaria, y ofereix el cas model, de que no es el detallisme en l'indumentaria, ni la sabia coneixença històrica dels tallers d'artistas ben documentats, com foren els dels nostres vells pintors d'historia, lo que pot sugerirnos una época determinada.

Y l'Alemanya, especialment en els temps moderns, ens ofereix una serie de casos similars al de Erler, ab el seu Sant Jordi, manera aquesta d'evitar de una faisó justíssima l'anacronisme, representat entre nosaltres per Fritz von Uhde, y del qual no acabem pas d'ésser partidaris.

Els nostres dies, interpreten les èpoques passades a sa manera. Conèixer profondament una època, es per un home modern, véurela desde'l punt de vista dels nostres díes, ab el reflexe de la nova llum, y es simplement ab aquest reflexe, que l'hem de tornar a nosaltres, fentla reviure d'una manera armònica, ab la nostra vida.

Jo prefereixo el decorativisme interpretatiu de Erler en el seu Sant Jordi, al realisme anacrònich d'Uhde, y sobre tot a n'aquell quadre penosíssim de «La Magdalena a casa del Parisench», de Beraud, que Robert de la Sizeranne, tant justament reprodueix en son llibre «Le miroir de la Vie».

Hi va, d'Erler a Uhde, tota la gran distancia que mida del realisme al idealisme, y en lo que respecta a la llegenda del Sant Jordi, es particularíssim veure com en els nostres dies, ningú, que jo sàpiga, y ho he buscat per tots els medis, s'ha atrevit a oferirnos el penós espectacle d'un cavaller vestit ab trajo de jockey, matant el drach, qui vol atanyer la damisela dels nostres díes, guarnida ab vestit de societat.

Es clar, que hi hà d'entremitg tot el valor llegendari, tota la pompa arqueològica dels guarniments, que allunyen aquest tema del que ofereixen les humanes descripcions de l'Evangeli... però, comptant ab això y tot, ningú ha recullit el valor simbòlich de la llegenda jordiana, que es la lluita del Bé contra'l Mal; concreció de totes les religions y de tota moral, pera traduirlo ab formes noves, que remembrant el fet de l'heròica lluita del jove cavaller, puguin assimilarse a les modernes representacions del Evangeli.

El fet es aquest; ara, deduir perque'l fet ha esdevingut, es feina que no cabría pas en un lleuger article periodístich, y que obligaría a escudrinyar fins a lo més pregon, una infinita serie d'exemples que ara vagament ens venen al davant.

Però'l fet es aquest, y en els fets hi sol haver una pregona rahó de lògica, que no cal explicarla pera conèixerla.

Sía com sía, jo, que no sé quedar del tot content davant les sentides representacions evangèliques de Frederich von Uhde, me'n sento molt al veure el meu Sant Jordi, el nostre Sant Jordi, pintat per Erler a la moderna Alemanya, per Besnard a França, fa pochs díes, pel gran Burne Jones a l'Anglaterra, y pel nostre Llimona, que n'ha feta una interpretació magnífica, armat de sa armadura y de sa espasa, lluitant en el plè dels nostres díes com un Siegfried, contra'l drach llegendari, representació del Mal secular.

Ell, aixís partint de les cavalleresques dignitats mitgevals, es una actualitat viva a la nostra terra, que s'arrup en acoquinaments de provincia, sota l'urpa del drach llegendari. Ella es la donzella que el cavaller deslliurarà... y jo crech, que la nostra deslliurança, ha de venir de l'Edat Mitjana, com el Renaixement de la Italia vingué del mon antich.

Joaquim FOLCH Y TORRES.

Conferencia Puig y Cadafalch a Terrassa

Organisada la conferencia pel Centre Excursionista d'aquesta ciutat se va celebrar el dissapte en el saló d'actes de la Joventut Catòlica, veyentse concorregudíssima d'elements amants del art, que ocupaven tot el saló.

Va començar el senyor Puig y Cadafalch manifestant que, invitat pera aquell acte, no havía tingut inconvenient en fer historia del art.

Ens presentà a grans trets l'obra artística que fan els Governs de les nacions poderoses d'Europa, ahont destinen grans cantitats pera adquirir nous exemplars, citant a Alemanya y Anglaterra, que en els seus presuposts figuren cantitats importants pera conservar l'art antich. Va recordar seguidament el poch interés que tenim nosaltres pera conservar nostres iglesies de Sant Pere, que, sense ser d'un valor artístich extraordinari, venen continuament persones extrangeres a estudiarles, per la gran importancia que representen, donat el lloch y el moment històrich en que s'erigiren y la transicció que representa del art pur Romà y subsegüents.

Entrant en antecedents del assumpte, va fixar la seva idea en que l'art Romà arribava fins les costes del Mediterrani, portant a tots els àmbits del món conegut la civilisació, fent un esfors pera constituir l'art antich Romà, imposantse en nostre país ahont arribaren en naus denominades de «Testeria», que es com si diguessim ara trasatlàntichs, trobantse en nostre país un art tan primitiu, tan embrionari, que les families més pobres d'avuy no'ls admetríen per ridícules; però ve un moment que l'Imperi Romà se romp y desapareix invadit per gent barbra que entrà poch a poch, y un cop instalats se posen a actuar y s'allisten com peons soldats, apropiantse la llegislació Imperial y vivint al ambient romà.

Ademés l'art romà va sofrir una transformació grandíssima al caliu de les naixents idees del cristianisme, el qual, repudiant tota classe d'estàtuaria que representava als déus y diversos ídols del antich paganisme y necessitant grans naus ahont refugiarse una nombrosa reunió de fidels, feu que'ls reduïts temples romans resultessin inútils per insuficients, aixís com els grans circhs y teatres resultessin també edificacions abandonades per encarnar costums barbres que repudiaven les redemptores idees del Cruxificat, desapareixent les maravelloses construccions sumptuosíssimament decorades, pera aixecar edificis més modests, però que satisfessin més complertament les necessitats de la època.

Seguidament ens projectà les obres més notables d'Orient, Roma y costes d'Italia, sobressortint la Basílica de Ràvena, Sant Vital de idem, Alcalà de Samà, iglesies de Sant Demetri, Sant Climent de Roma, Tomba de Teodorich, Mezquita de Córdoba, mosaichs, figures y cúpules, donant infinitat de detalls, tots ells interessantíssims, que foren escoltats ab profond silenci pels «amateurs» del art. Recordà també que a León y a Palencia encara queden alguns edificis extranys ab archs de ferradura molt semblants a nostres iglesies.

Va acabar la seva notable conferencia aludint a la seva última, donada en el teatre d'aquesta ciutat, y demanant el concurs de tots els terrassenchs que siguin amants del art, pera que ajudin ab el seu esfors a fer excavacions prop de les iglesies de Sant Miquel y de Santa María, de quals excavacions no dubta que'n treuríem molt de profit, ja que, de lo contrari, serà vergonyós que vinguin persones extranyes a ferho pel seu compte.

La próxima Exposició

Demà passat ha d'inaugurarse la VI Exposició Internacional d'Art. Rès més que una vaga impresió de lo que serà podem tenir en aquests moments, en els quals no tenim altra feina que la de donarnos a l'alegría del aconteixement.

El record que guardem de l'Exposició passada, fa esperarnos ansiosament la primera visita a la que s'ha d'obrir demà passat, car si d'aquella, que tan bon record va quedarne, nasqueren protestes, es de creure que dites protestes hauràn encara aixecat a més alt nivell el certàmen internacional que celebrem ara, tota vegada que molts dels protestataris d'aleshores, avuy ocupen llochs dintre la comissió, desde'ls quals hauràn pogut evitar totes les manques que la comissió de la V Exposició pogués tenir; les manques que'ls feren protestar.

Jutjant, donchs, ab aquests sols elements, els únichs que podem tenir en aquests moments, y per les informacions provinents de la Comissió de l'Exposició, que hem anat publicant, l'Exposició pròxima ha de ser magnífica, y molt superior a la passada, lo qual no es més que un motiu de satisfacció per la ciutat, y pels organisadors de l'anterior, que lograren reunir aquí obres de Rodin, Besnard, Puvis de Chavannes, Monet, Cottet, Morissot, Zuloaga, Burne Jones, Nicolson, Bartolomé, Rembaud, Meunier y tants y tants altres mestres célebres del art europeu, junt ab aquelles sales esplèndides dels aiguafortistes belgues, dels anglesos, etc.

Per lo demés, el nostre optimisme es lògich.

Quan en un país les exposicions escassejen com en el nostre, la màquina de ferles, el sistema, se rovella, y això fou una de les grans dificultats de la Comissió de l'Exposició darrera, dificultats que la comissió actual haurà tingut ja vensudes de bon principi, tota vegada que eren encara dintre nosaltres disposats al treball; en Riquer, organisador de la bellíssima sala d'Anglaterra, que va portarnos el Brangwyn, ab ses pintures y aiguaforts; l'Utrillo, que tanta bona feina va fer a França, mostrantnos el cicle dels impresionistes, apenes coneguts entre nosaltres, y tantes altres personalitats del mon artístich que anaven pel mon ab la representació de Barcelona.

Y fa suposar que la comissió actual tindría aquestes dificultats de l'organisació vensudes, per quant, no solament no ha aprofitat els elements que colaboraren en l'altra exposició d'una manera tan directa y amorosa, sinó que ab l'intent, segurament, de descobrir nous tresors per Europa, ha enviat dos comissionats, coneixedors sens dubte de més pregona manera de mon artístich europeu que'ls qui hi anaren l'altra vegada.

Això hem de pensar de l'enviu dels senyors Vázquez y Maynar per Europa, car sería una lleugeresa de la comissió, que no podem creure hagi comesa, l'enviar a fora gent poch entenida y poch relacionada ab els grans artistes moderns y ab els grans centres del art mondial, tenint com tenien a sa disposició les persones que en la anterior exposició varen cuidarsen, les quals ja'n sabíen el camí.

Hi hà dret a esperar, donchs, d'aquests nous elements, coses noves, y encara que s'hagin llençat al volt punxaguts comentaris sobre'l viatge dels comissionats, la respectabilitat dels senyors de la comissió, no'ns permet mòurens d'aquest punt d'optimista espectativa en que estem situats.

La vida periodística ens posa, certament, en un lloch ahont aflueixen les onades produides per les invisibles corrents soterranies que s'agiten sota'ls tràfechs d'organisació de l'exposició y a n'aquestes hores tenim les mans plenes de cartes de protesta de gent que té les obres rebutjades, d'escrits més o menys violents, de queixes que'l firmant considera justes, y entre paraules cullides al volt, y comentaris que's fan en els rotlles d'artistes, y escrits més o menys violents que'ns cauen avuy sobre la taula, podem veure que hi hà una certa agitació llastimosa, tant en el càs de que tinguin rahó els que's queixen, com aquells a qui les queixes van dirigides.

L'admisió de les obres es el problema de totes les exposicions de tot el mon.

El rebutjat sempre's considera postergat, y se queixa, però quan se queixa sense rahò, la queixa no té cap valor... Ara, quan la rahò hi es, ja es altra cosa.

Sigui com sigui, sembla que'l Jurat ha rebut, d'amunt, la presió de les recomanacions; d'aquelles recomanacions que no's pot dir que no (d'aquelles recomanacions com la que acompanyava un retrat, de color morat, del senyor Serraclara, que va figurar en la Exposició de Retrats...) y, naturalment, l'admissió d'una obra mitjana o dolenta, que entra per recomanació, obre, justament, la porta a totes les de la seva categoría.

Ademés, en aquest Jurat, s'havía donat entrada als representants dels artistes joves, y els noms prestigiosos dels que dits artistes havíen nomenat com a representants, ja feyen suposar per endevant batusses fortes, contra dos criteris que's trobaven l'un enfront de l'altre.

Es clar que entre aquests dos criteris hi hà el dels homes venerables d'esperit obert, que constitueixen els saludables matissos intermitjos, tan necessaris en els moments de l'agitació que condueix als fatals radicalismes... però, aixís y tot, la guerra a dintre hi hà sigut y els vots en contra dels dos representants jovenívols han sonat devant tota obra que als seus ulls no mereixía acceptació.

Però'ls vots son vots, y els criteris criteris, y la majoría guanya... Però això de cap manera pot fernos desesperançar del èxit de la Exposició. Al revès, desde'l nostre lloch de periodistes, creyem avuy, ab tot y les veus que s'alcen, que Barcelona se podrà mostrar satisfeta d'aquesta festa.

Aixís tenim dret a esperarho.

FLAMA.

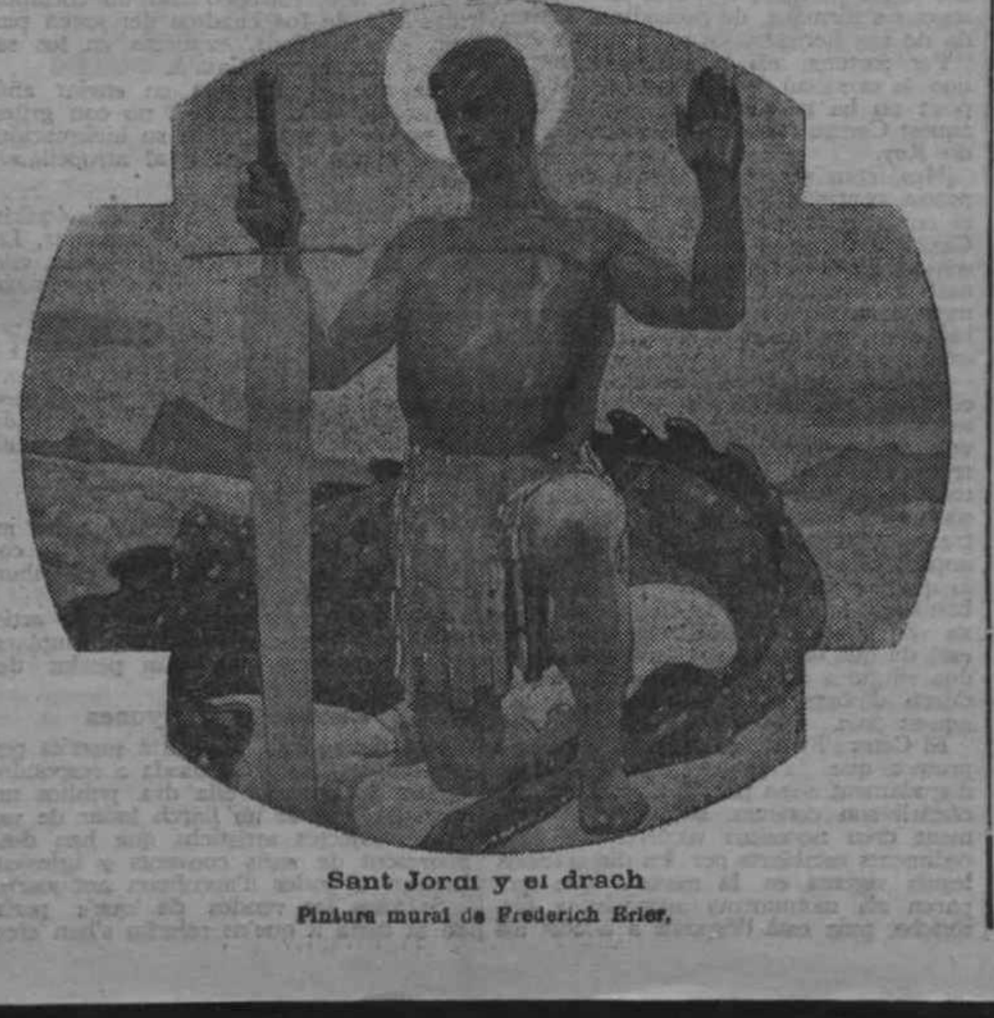

Sant Jordi y el drach

Pintura mural de Frederich Erler.

Curs Miquel Angel a Terrassa

Segona jornada de Miquel Angel

Heusaquí el resum de la tercera conferencia den Joseph Lleonart, donada el passat diumenge, a la Escola Industrial de Terrassa, devant d'un públich numerosíssim, que va aumentant de diumenge en diumenge.

Com en les lliçons anteriors, el resum que publiquem era repartit al entrar el públich a l'aula:

«S'iniciarà aquesta conferencia seguint la carrera del artista del 1492 al 1512, o sía dels seus 17 als 37 anys. Es aquesta segona època en sos començos una continuació del renunciament personal y l'afany d'exactitut sumisa peculiars al Miquel Angel aprenent. Fidels a n'aquesta opinió se separaràn en quatre agrupacions les obres que produí als començos d'aquesta segona jornada, segons la influencia del sumís aprenentatje que en elles s'hi endevinì: Primer, obres palesant l'estudi de la estatuaria antiga.—Segón, les que excedeixen en mèrits d'anatomía de qual estudi Miquel Angel fou afectíssim durant 12 anys.—Tercer, obres hont s'hi revela lo aprés per Miquel Angel en les copies dels frescos dels grans pintors de la escola toscana. — Quart, obres d'orígens menys evidents.

Perfil del bàcul episcopal del doctor Torras y Bages

Modelat per en Joseph Llimona.

Prò en mitg d'aquesta època de subordinació se'n desplega un'altra que ve a ésser la de les revelacions y de desvetllaments en la creació den Miquel Angel, aixís com ho es també en ordre als seus afectes. La personalitat original ha arribat a sa maduresa. En algunes figures de la capella Sixtina, se demostra'l primer crit del domini, y després en les primeres estatues per la tomba de Juli II esclata en sa manifestació apropiada y en tot son preu. Aquestes figures ja despreses de qualsevol tradició de paganisme o misticisme se distingeixen per la forta novetat que en elles cobra'l cos humà, en cada geste, en cada aspiració. Els estats de dolor, de reflexió, de repós, de voluntat, son representats d'una manera tan depurada y definitiva que cada figura resta com a símbol perfecte y alhora com a cos perfecte, més que perfecte sublimat, y ab tot no caiguent may en lo fantasiós ni en lo filosòfich. Son les figures den Miquel Angel com a éssers ab una ànima doble, la de la veritat sensible simpàtica a la nostra carn y de més a més la del hàlit poderós d'una personalitat creadora, y no sabem quina d'aquestes dúes ànimes es la que més fort ens lliga a la obra.

Se descriurà, en aquest moment de la tercera conferencia, la Capella Sixtina, primera gran obra pictòrica de Miquel Angel, y entorn d'ella s'observaràn les alternatives d'acció y reacció que en el seu ànim se succeeixen enfront de les dificultats de tècnica. Derivant d'aquest cas se veuràn les lleys d'acció y reacció aplicades a altres casos humans.

Al desvetllament de la originalitat creadora, hi correspón en la vida passional de Miquel Angel el desvetllament del orgull que sent per aqueixa propia personalitat la passió capdal que té d'ocasionar en gran part la ruina dels més bells projectes del seu art. Entorn d'aquest amor propi, d'altres manifestacions del temperament miquel-angelià venen a agruparshi: la cobardía, la terquedat inofensiva però pahorosa, la manía, d'esdevenir pobre, els terrors pànichs. Des

PRIMERA MEDALLA: BARCELONA 1907

G. HOMAR

MUEBLES
LAMPARAS
MOSAICOS
DECORACION

CANUDA 4 BARCELONA

TALLERES: Carrer Sarriá, 88

Gran premi
Londres, 1907
Gran premi
Madrid, 1907
Gran premi
Saragossa, 1908
Gran premi
Venecia, 1908
Gran Copa
Venecia, 1908
Gran premi
Paris, 1903
Membre del Jurat
(Fora concurs)
Paris, 1909

Institut Cristiá d'Arts Decoratives
S. CALSINA - Casa fundada l'any 1872
M. DOMINGO PERIS, ESCULPTOR
Tallers d'esculptura religiosa
EXPOSICIO Y TALLERS
62, Passeig de Gracia, 62
PINTURA - DECORAT
- Reproduccions Artistiques

Galeríes del FAYANS CATALA
Grans salons pera Exposicions artistiques
SANTIAGO SEGURA S. en C.
Porcelanes artistiques y Vaixelles. — Majòliques. - Pises vidriades. - Rajoles. - Cristalleria. Bronzes y altres metalls artistichs. - Perfumería, marca «Parfumerie aux Fleurs»
Teléfon 1884 BARCELONA Corts, 615

Llibreria Nacional
Y EXTRANGERA
72, Rambla de Catalunya, 72
(Devant del monument den Clavé)
Kunst und Dekoration, 3 números ab més de 300 lámines, pessetes 3.
Decoración del Interior, 3 números ab unes de 200 lámines, pessetes 3.
Simplicissimus, 30 números, pessetes 3.
Fugend, 6 números, pessetes 1.
Gran assortit en reproduccions artistiques

OBRA NOVA
Cuidados que exige la primera infancia
pel Dr. D. Jordi M.ª Anguera de Sojo, metge del Seminari Conciliar de Barcelona. — Prolech del doctor D. Isidor Pujador, metge de la Casa de Misericordia de Barcelona.
Es escrita pera salvar als nens durant sa primera infancia, período en que la mortalitat arriba al máximum, de les malalties que'ls amenaça y en conseqüencia de la mort.

PUBLICACIONS ARTISTIQUES EXTRANGERES
Sucessor de J. M. Fabre
Emili Moncanut
Arquitectura - Esculptura - Pintura y Belles Arts en general.
Portal del Angel, 6 y 8
Venda exclusiva de la revista italiana Modelli d'Arte Decorativa

Pere Reig y Fill
MOBLES Y DECORACIÓ
PASSEIG DE GRACIA, 27
CASA FUNDADA EN 1852
BARCELONA

Gran Taller de GRAVAT
Baguñá y Cornet
Bonavista, 30
BARCELONA
Encàrrechs:
Cardenal Casañas, 4

sota'l sol radiant de sa originalitat comença a ovirarse'l llach de tristesa que formant el fons de l'ànima de Miquel Angel torna ombríu tot lo que d'ella's nodreix. Desde ara'ls enemichs esterns seràn pera l'artista menys de tèmer que'ls que ell allotja dins seu mateix.

També s'anotaràn entremitg d'aquesta tercera conferencia les malalties de Miquel Angel, els seus bens de fortuna, y la explotació que exerceixen en ell els seus pares, germans y servents copdiciosos del seu diner, ademés els insults y mutilació dirigits a alguna de les seves obres, tot axò en lo que comprén els anys corresponents a n'aquesta jornada.»

El professor Lleonart, qui de día en día ha anat guanyant ab el seu profond treball l'atenció del públich, fou molt aplaudit al acabar sa tercera lliçó.

El Greco
o el secret de Toledo (1)

(Continuació)

La vida del Greco

En el Cigarral de Buena Vista, el Greco, cada nit tornava a trobar els selectes esperits, els més graciosos esperits de la ciutat y les belles filles de Toledo que, segons un amich pietós de Santa Teresa, «diuen més en una paraula sola que un filosoph d'Atenas en un llibre». Allí va veure passar al costat d'aquest Tirso de Molina, l'admirable dramaturch de la llegenda de «Don Juan», a Lope de Vega, capellà excelent y genial fabricant de comedies de capa y espasa, la fuga amorosa del qual sería pueril vituperar;—al pare Ribadeneira, l'amich y el biògraf de Sant Ignasi de Loyola;—a Fra Hortensio Felix Paravicino y Arteaga, de l'ordre de Trinitaris, qui va escriure noveles líriques, místiques y subtils; al sabi jurisconsult Covarrubias;—al poeta Ercilla, conqueridor, deixeple de Staci y de Lucà, primer explorador de la Patagonia, qui va cantar els seus esplets en un poema «més selvatge que les nacions que'n constitueixen l'assumpte»;—a Baltasar Gracian, prosista obscur, tan diluit com profón, que pintava les romàntiques escenes de la vida pera contribuir a l'educació dels héroes;—a Góngora, mestre de tots, famós capellà de Córdoba, de ferotge patriotisme, de ferotge fè, que componía noveles morisques, fredes, guspirejantes y brodades fins a lo infinit;—y finalment, a Cervantes. Y pels mateixos anys, Santa Teresa, a Toledo, feya obra de fundadora y de poetesa genial.

El Greco ens ha deixat els retrats de un cert nombre de tals personatges. Me plau sommiar un saló, del Cigarral de Buena Vista restaurat, ahont estessin tots reunits, cardenals, poetes, coronats de llor, metges, juristes, dones novelesques, innombrables monjos y senyors, tota aquesta societat de Toledo, avuy esbargida per les coleccions privades o públiques. Y jo ja sé a qui donaría la presidencia d'aquesta grave assamblea: al benaventurat Joan d'Avila, l'autor de aquest famós llibre de direcció espiritual «Audi, Filia», que ell va escriure pera empènyer a una dama d'honor de la reina a renunciar del mon, desenrotllant aquest sant pensament de les Escriptures: «Escolta, filla meva, oblida el teu poble y la casa del teu pare, y el Rey concebirà amor per ta bellesa». El retrat d'aquest gran místich estaría bé pera presidir semblant cenacle, expressió la més alta del sigle d'or espanyol, y al mateix temps ens tornaría a portar al pensament religiós, que sembla ésser la mateixa essencia del talent del Greco.

El pintor del «Enterrament del Comte d'Orgaz», va morir pels volts dels 76 anys. En els registres de la parroquia de San Bartolomé de Toledo s'hi llegeix: —El día 7 d'abril de 1614, va morir Domenico Greco, sense fer testament. Fou enterrat a Santo Domingo el Antiguo. Que Deu tingui la seva ànima». Sabem per en Joseph Martinez, qui va redactar els seus «Discursos sobre el Arte» poch temps després, que'l Greco, al morir, deixava «per tota riquesa dos cents quadres esboçats», que son els que veyem passar alguna vegada o altra, fent vacilar la confiança nostra sobre la solidesa de la rahó del artista.

El Greco va precedir de dos anys a n'en Cervantes en la tomba. Aquesta data es un dels pochs punts positivament fixats de la seva biografía. Els seus díes son velats, obscurs, ja que no es més conegut en els seus díes de gloria que en temps de la seva jovenesa; el temps ha recobert d'ombra molts aspectes del seu geni; y un arriba a convèncers que, pera descobrir aquest enigmàtich personatge, no hi hà com anar a sommiar devant dels seus quadres, per altra part difícils d'ovirar en l'obscuritat y sota la pols de les tenebroses capelles de Toledo.

Hores toledanes

Jo no provaré de descriure aquella Toledo que va veure'l Greco a finals del sigle XVI. Aquestes brillantes evocacions, anàlegues a cavalcades històriques, porten poch profit a l'ànima. Y no poden durnos al cor de la materia que tractem. Pera fernos sensibles les influencies morals que va passar el Greco, provaré més modestament d'expressar el meu sencer amor a la ciutat seva.

A Toledo hi he viscut certa especie de vida tota abandonada a les influencies del lloch y tal com, segons la meva memoria, determinades hores, mires venen a aproparse vora'ls quadres del Greco, formant un seguici a les seves obres. També voldría jo, ab abondancia y quantía sense ordre, parlarvos de Toledo, y sobre del assumpte permètrem trenta digresions que sempre ens portaràn a millor compendre'l Greco.

¡He esperat massa temps! ¡En altres díes, ab quina eloqüencia hauría dit el meu amor, quan el sentia! Avuy deploro, per por de tenir pochs mots, haver aplaçat l'expressió de semblant flama.

Si encara estimo a Toledo, es sobretot per haver sigut una gran part de la meva vida.

Per tres vegades vaig córrer a sentir les cansons d'Espanya. Desde la frontera m'esperaven aquestes cansons que desvetllen la tristesa pera demanar resignació. Totes estaven arrupides, me'n recordo bé, en un recó d'estacioneta. Per Burgos, tan freda y gòtica, per Valladolid, ahont geuen totes les nines de sagristía, per la ciutat santa d'Avila, aquestes dèbils cansons anaven de día en día amplificantse y prenent sentit; a Toledo va assolirme un aire que ve de Migdía, aixís com d'altres, al fons de les terres, s'extremeixen aixís que senten el ventijol salobre del Occeà, jo havía respirat l'Orient.

Després de tres sigles que està enrunantse, aquesta ciutat ha servat la seva tradició, y primer s'enfonzarà que desmentirse.

En temps del Greco, era la població mateixa que ara veig; el riu, aquest mateix que tinch ara devant dels ulls. Subsisteix essent sempre la ciutat edificada sobre una roca de granet, asprement limitada pel torrent profón del Tajo. Al bell mitg d'un país inmòvil, ve a formar encara avuy com un enorme grapat de rahims. Una ascensió composta d'iglesies, de convents, de cases gòtiques, de paradissos aràbichs, alts y estrets. Y les seves pedres prosegueixen dient idèntiques coses que'l propi Greco havía oides y que va santificar ab la eloqüencia dels seus quadres en les esbalandrades capelles. ¡Les rahons d'ésser de Toledo! Es un diàlech soperb entre la cultura cristiana y la aràbiga que, després de barallarse, se confonen.

Els qui han nodrit la propia sanch ab les belleses d'Espanya, saben que rès hi hà inacriu en aquesta terra africana. Tot collabora a llur plaer en la serie de les seves maravelles, desde l'alta cortesía de les «Llances» fins a la més humil de les manoles, decorada ab un clavell. Y si tornen a trobar en el Sud-Exprés el ronch accent d'una castellana, si veuen les serres estèrils de la Sierra encorvada sota'l vent, veuselsaquí que ja s'engresquen: pesars, pensaments, tot ha caigut, com un jove de vint anys al cop de taló d'una ballerina d'aire animal, qui aixeca els braços daurats ahont repiquen les castanyoles.

Maurici BARRÈS.

---

(1) Trad. del llibre den Maurici Barrès, «El Greco o el secret de Toledo».

Crònica

Estudis Universitaris Catalans

Conferencia del Sr. Puig y Cadafalch

El catedràtich d'Historia del Art dels Estudis Universitaris Catalans don Joseph Puig y Cadafalch, donarà el vinent diumenge a les onze del matí, una conferencia a les obres del Palau de la Diputació (antiga Audiencia), en la qual refarà la historia de la venerable casa de la Generalitat de Catalunya, joya de la nostra arquitectura.

Entre'ls arqueòlechs, estudiosos y amichs de les nostres coses, aquesta conferencia del eminent arquitecte y historiador de l'arquitectura catalana, es esperada ab veritable curiositat, car en ella el senyor Puig donarà compte de les descobertes documentals y arquitectòniques que s'han fet durant les obres, les quals permeten explicar y refer sencera la historia del vell casal de la Diputació.

Al volt de les obres arquitectòniques se desvetllaràn els datos importantíssims referents al estat de les arts industrials en aquells díes.

La conferencia serà pública, circulant el conferenciant y el públich per tot el Palau, a mida que's vagin succeint les èpoques del edifici, que s'aniràn describint.

Aquesta conferencia, organisada pels Estudis Universitaris Catalans, que enguany han treballat activament en totes les càtedres y petites aules d'extensió, vindrà a ésser com un punt de clausura dels cursos que s'estàn ja acabant.

S'han donat ordres pera que l'edifici sía convenientment disposat, pera que'l públich que assistirà a la conferencia del senyor Puig pugui circular lliurement per tots els recons.

Curs d'Historia de l'habitació humana

Avuy, dijous, a les deu del vespre, a la sala d'actes del Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria, en Lluís Folch continuarà'l curs d'Historia de l'«Habitació humana», un dels d'extensió universitaria organisat pels Estudis Universitaris Catalans que tant concorregut se veu.

El programa serà el següent:

«La vida grega a la ciutat y a la casa.—L'Acropolis. — L'Agora, el gimnàs, el Teatre.—L'habitació abans y després de la conquesta de Persia.»

Curs d'historia del teixit

Dimecres passat en Joaquim Folch y Torres, va donar a la Universitat Industrial la seva lliçó VII d'historia del teixit, en la que després d'estudiats els pobles del antich Orient occidental, y abans d'entrar a la Grecia, va ocuparse de l'Extrem Orient, hont el conreu de la seda va originarse, produint notables cambis en les formes decoratives textils, al introduirse al occident.

El programa de la esmentada lliçó fou el següent:

L'Extrem Orient.—Orígens llegendaris.—Recopilació dels escassos elements històrichs.—L'Art al Extrem Orient.—La Arquitectura.—La decoració.—Les industries.—El teixit.—Histories llegendaries de la Seda.—La Emperatriu Siling-chi, descobridora de la seda, segons l'antiga llegenda.—Lleys en els antichs còdichs de la Xina, ordenant el culte a Siling-chi, y fent obligatori a les emperatrius y dames de la cort, el conreu de la seda y els treballs de teixiduría.—La antiga protecció imperial a les industries del teixit.—Cerimonies cortisanes en honor del conreu de la seda.—Empleu de la seda pera'ls vestits religiosos y ceremonials.—Extensió als vestuaris usuals.—La seda a l'Assia Occidental.—Les primeres relacions al Extrem Orient ab la India y la Persia, durant el regnat de Han.—Vagues noticies sobre viatges dels jueus a la Xina.—Relacions gregues y romanes ab l'Extrem Orient.—Embaixada de March Aureli a Houanti, l'any 165 de la nostra era.—Les rutes comercials de Roma al Extrem Orient.—Els itineraris de les caravanes mercantils, segons Strabon y Ptolemeu.—El transport de la seda filada y dels teixits, desde l'Extrem Orient a Roma.—El secret de la seda guardat al Extrem Orient.—Desconeixença de la naturalesa de la seda dels autors grechs y llatins.—Dits autors la creuen vegetal com el cotó, o producte de l'escorsa d'un arbre.—Els xinos coneguts pels romans, ab el nom de «sericus».—El secret de la seda importat al Extrem Orient, segons la llegenda, per una princesa xina, maridada ab un Rey del Orient Occidental.—Continúa la llegenda, atribuint a uns monjos perses, la extensió del secret fins a Roma.—En el sigle IV, els escrits dels Pares de l'Iglesia, donen testimoni d'una filosa ab seda.—Relacions d'Europa ab l'Extrem Orient durant l'Edat Mitja.—El comerç entre Europa y l'Extrem Orient, desde'l sigle XVIII als nostres díes.—Les manufactures a la Xina y al Japó.—Els vells telers.—Els telers actuals.—Fabricació actual de teixits ab màquines europees.

***

Demà, divendres, en Joaquim Folch y Torres continuarà el seu curs, començant les lliçons de la Grecia.

El programa d'aquesta primera lliçó serà'l següent:

La Grecia primitiva.—Els orígens de l'Art Grech.—Les influencies orientals.—El período grech oriental.—El testimoni de Homer.—L'Arquitectura pelàsgica.—Els ordres grechs.—Llurs orígens y llurs principis.—Breu ullada sobre'ls monuments de la Grecia.—El temple y sa decoració.—Principis estèlichs d'aquesta decoració.—L'Escultura.—La vida social dels grechs.—Ses relacions ab l'art.—Les industries.

La Creu de Terme de Prats de Rey

Heusaquí l'ofici que'l Centre Excursionista de Catalunya ha enviat a l'Ajuntament de la vila de Prats de Rey, demanant que la Creu de Terme d'aquella població, treta per males mans un día, sigui restituída en el seu lloch.

Diu aixís:

«Aquest Centre té l'honor de dirigirse respectuosament a V. S. pera cridarli l'esment en un assumpte d'interès artístich, el qual, a la vegada, ho es de honra y bon nom pera aqueixa històrica vila de Prats de Rey, la representació de la qual porta V. S. tan dignament.

Farà cosa d'un any, que la interessantíssima creu de terme, obra d'art del sigle XV, ab que s'adornava aqueixa vila (y que ab justicia, mereixía les alabanses dels inteligents que, al entrar a la població, se veyen sorpresos per tan hermosa obra, la conservació secular de la qual era mostra de la cultura de sos habitants), ab gran sentiment de tots els que s'interessen pel patrimoni artístich de la nostra patria, se tingué noticia de la poch meditada ordre de treure la creu de referencia del lloch en que's trobava, ab l'intent, segons s'afirmava, de procedir a la venda de tan hermosa joya del nostre Art.

Per fortuna, els fets han demostrat que la execució de tan lamentable propòsit no ha passat avant, per lo qual aquest Centre felicita a la vila de Prats de Rey.

Mes, com sía que la creu de referencia continúa fòra de son lloch y's té entès que's guarda amagatzemada a Casa de la Vila, com si fos material sense interès ni importancia, pera donarli tal vegada, un destí indubtablement impropi del valor de tan estimable obra, pera evitar que's malmeti, o que, ab el temps,—lo que sería pitjor—desaparegui dit monument, se creu en el dever aquest Centre de cridar l'atenció de V. S. sobre'ls fets que motiven la present comunicació, y s'interessi pera que la creu de referencia torni a ser posada en el lloch de son antich emplaçament, o en altre, dintre aqueixa vila, que sía digne de la importancia de tan bell exemplar, ab lo qual, se donarà deguda satisfacció al bon nom que sempre ha merescut aqueixa vila y s'evitarà l'alarma en que se està de que una nova y lamentable pèrdua vingui a aumentar el vergonyós catàlech d'obres d'art desaparegudes de aquest país.

El Centre Excursionista de Catalunya's promet que la present instancia serà degudament atesa per V. S. y se permet oferirli son concurs, si aquest Ajuntament creu necessari recórrer als procediments establerts per les disposicions legals vigents en la materia que amparen als monuments artístichs y històrichs, puix està disposat a acudir als centres oficials y, si fos precís, fins al Parlament, pera que no succeeixi lo que deu evitarse a tota costa.

Deu guardi a V. S. molts anys.

Barcelona, 27 de març de 1911. (Firmats). President, don César A. Torras. —El secretari, F. Kirchner.—(Hi hà el segell del Centre).—Iltre. senyor Alcalde president del Ajuntament de la vila de Prats de Rey.

Retrat de Mossen Font y Sagué

El notable decorador en Jaume Llongueras, ha gravat al aigua-fort un magnífich retrat del eminent geòlech y virtuós sacerdot mossen Norbert Font y Sagué, mort ara fa un any.

L'esmentat retrat ha sigut estampat pulcrament a càn Furnells, y el producte de sa venda's destinarà a benefici dels pares de mossen Font y Sagué.

L'altar de Santa Maria de Ripoll

Per pietosa deixa de la senyoreta Concepció Vives y Garriga, al morir, actualment s'està treballant en la construcció del nou altar major de la basilica de Santa María de Ripoll.

El projecte del altar y sa total direcció ha sigut molt encertadament encomanada al arquitecte don Joan Rubió.

Actualment el pintor Joan Llimona està treballant en els retaules del altar, que s'inaugurarà el día 15 de l'agost vinent.

Una recomanació

D. M. Ricart Hustench ens envía una nota, y ens en demana la publicació, recomanant a tots els artistes les obres dels quals han sigut rebutjades pel Jurat de la Exposició y que no estiguin conformes ab la decisió del Jurat d'admissió, que s'abstinguin d'anar a recullirles, y exigeixin, apoyantse ab l'article VII del Reglament, que les obres esmentades siguin exposades públicament pera posar en clar—diu en la nota—bastantes anormalitats que's creu s'han comès.

Honors a l'Anglada

Sembla que a darrera hora les coses han cambiat un xich a Roma, y el Govern italià ha destinat, en el Palau General de Belles Arts, una sala al gran pintor català Anglada.

La pintura de l'Anglada es un crit fortíssim y vigorós que's fa sentir entre les obres dels mestres moderns allí exposades.

Un altre català que fa honor a Catalunya.

En Regoyos

En el saló Delclaux, de París, en Claudi Regoyos hi té exposada una serie magnífica de teles que criden poderosament l'atenció.

La Exposició estarà oberta fins el día 2 de maig.

La crítica fa constar els progressos den Regoyos, d'ençà de sa darrera exposició, fent en general grans elogis de les seves teles.

El conflicte d'un esculptor

A n'en Blay se li ha presentat al taller una d'aquestes comissions de monuments que visiten de tant en tant els tallers d'artistes cèlebres, a encarregarli, ¡ay!, una estatua den Romanones, que s'ha d'aixecar a Guadalajara.

Males llengües diuen, baix baixet, per por d'ofendre al president del Congrés, que en Blay volía renunciar a l'encàrrech, perque no sabía còm arreglarsho pera treure partit escultural de la planta den Romanones, com també diuen que, no poguent renunciar de cap manera a fer el treball, fa tres nits y tres díes que no dorm, pensant la sort que representa pera ell, l'haver nascut al nostre temps, y no en els temps de la Grecia, en qual cas s'hauría vist obligat a suprimir la levita y els pantalons, que de tants apuros el treuràn en aquest cas apuradíssim.

Els quadres den Sunyer

Llegim en un diari local:

«La protesta contra los cuadros de Sunyer ha llegado hasta un punto de indignidad y de barbarie. Ayer tarde, un desconocido, aprovechando un momento de descuido, estropeó con un cortaplumas uno de los cuadros del joven pintor, «Maternidad», expuesto en los salones del Fayans Català.

Ya no se contentan en enviar anónimos llenos de insultos, no con gritos ni protestas exteriorizan su indignación. Han tenido que apelar al atropello.»

***

L'Ajuntament de Sitges ha adquirit el quadre den Sunyer, «Maternitat». La Corporació municipal de la riallera vila de nostra costa vol posseir aquesta mostra de l'obra d'un dels seus artistes.

Y el quadre «Maternidad» servirà pera iniciar el Municipal de Sitges. Figuraràn en aquest Museu obres de tots els artistes que han passat per Sitges, deijant reflexats en la tela troços de la seva naturalesa privilegiada y lluminosa.

Incendi

Comuniquen de Bruseles que un incendi formidable ha destruit l'hotel communal de Schaerbeck, un dels suburbis de Bruseles.

L'edifici tenía un gran valor artístich, y contenía numerosos exemplars d'art flamench, que s'han perdut del tot.

Ventes vergonyoses

Ab referencia a una carta suscrita per persona que està disposada a respondre de tot lo que en ella diu, publica un diari de Madrid un llarch índex de valiosos objectes artístichs que han desaparescut de varis convents y iglesies, passant a poder d'aprofitats antiquaris.

Si totes les vendes de que's parla en la carta a que'ns referim s'han efectuat, justificaría el títol del article: «Una diócesis en almonedas», y hi hauría motiu pera creure que estém en camí de quedarnos sense la major part de les obres d'art que's conserven a Espanya.

L'Antoni Isern

Ens arriba a les mans un número d'una revista francesa dedicada a les notabilitats extrangeres que habiten o passen per París y en ella hi trobem un bell article dedicat al nostre pintor Isern, l'intèrprete colorista de les lleugereses femenils del París mondà.

Es una gloria que recullim per Catalunya aquest article, y afegim el nom de l'Isern a la llista de catalans que, lluny de sa terra, l'honren y la fan coneixer.

De Roma

A l'Exposició de Roma s'han obert fins ara els pabellons d'Austria, Alemanya, França, Suissa y Servia.

Falten els del Japó, Russia y Espanya.

El d'Espanya està molt atrassat y conten que fins a mitjos de maig no podrà pas inaugurarse.

Un llibre

El crítich castellà senyor Balsa de la Vega, acaba de publicar un llibre dedicat al estudi d'un valiós pintor tan poch conegut com l'Eugeni Lucas, nascut a Alcalà de Henares, l'any 1824 y mort a Madrid en 1870.

Algunes reproduccions de les escasses obres d'aquest pintor que havem vistes, ens el mostren com a un seguidor castiç de Goya, y, afirmant aquesta opinió, l'autor del llibre senyala viva una escola de pintura madrilenya que desde Goya va a n'en Zuluaga.

Mès humoristes francesos

Diumenge tingué lloch als Camps Elisseus de París, el vernissatge del Saló d'Humoristes organisat per «Le Rire». Molta gent a la festa y moltes caricatures.

Els diaris francesos, tips de ressenyar obertures d'exposicions d'art, sens dubte, parlen vagament de l'exposició.

Donació

Un senyor de Madrid havía ofert un quadre d'autor desconegut del sigle XVII pera que l'Estat el comprés. Cansat d'esperar resposta del Govern, y d'anar y venir, va creures que realment el Govern no'l volía o no tenía diners, y pensant que valía la pena de que la tela figurés en el Museu, va escriure al director del Prado la següent lletra:

«Querido don José: Tengo el gusto de hacer donación de ese cuadro al Museo del Prado. — Rafael García Palencia.»

Anotem aquest donatiu després del que anotàrem la setmana passada, y tornem a dir als nostres poderosos que prenguin exemple.

L'Escola Espanyola a Roma

Ens arriben noves de l'Escola Espanyola de Roma, ahont els alumnes catalans treballen d'una manera lloabilíssima.

Heusaquí algunes noticies que rebèm dels nostres estudiants:

A la Biblioteca Vaticana y a la d'un convent de franciscans irlandesos hi han trobat alguns manuscrits lulians verament interessants—en català alguns d'ells —S'han posat en relació ab el professor C. Shiaparelli—qui publicà un vocabulari llatí-aràbich del sigle XIII atribuit al català R. Martí;—ab el Manaci, ab l'Escola Francesa—Mgr. Duchesne ha regalat tota la colecció de les «Melanges» d'historía y arqueología pera l'Institut ab els alemanys y ab la societat filològica romana.

En Pijoan va donar una conferencia a l'Institut arqueològich germànich. Produhí un excelent efecte y se n'ocuparen ab elogi els diaris.

Pròximament remetràn a Madrid els primers treballs. En Pijoan una nota sobre un manuscrit romànich que té alguna relació ab Ripoll; en Martorell un estudi sobre un llarch procés entre l'arquebisbe de Tarragona y'l de Toledo sobre la qüestió de la primacía espanyola, particularment respecte al dret que cada un dels dos prelats creya tenir sobre l'Iglesia de Valencia de rescent creació; l'Alós un ensaig sobre la vida y les obres del cardenal Nicolao Rossell, català mallorquí, d'una de les obres del qual hi hà molts manuscrits a la Biblioteca Vaticana...

No pot desitjarse més esforç dels amichs que tot just fa quatre díes abraçàvem al sortir cap a Roma.

Concurs de cartells

L'Associació popular de la Lliga contra la tuberculosis, de Madrid, obre un concurs de cartells pera fer una gran tirada del premiat y distribuirlo profusament en escoles, tallers, fàbriques y cases obreres.

El cartell ha de sugerir gràficament pràctiques d'higiene: l'amor a la netedat, a la pulcritut en l'habitació, en el taller, als passeigs al camp y al exercici.

Entre la composició artística s'intercalaràn llegendes pera aconsellar el culte de la neteja a la casa y les persones y el cuidado que ha de consagrarse a la alimentació sana.

Pera la execució del cartell, respecte dels colors, se deixa als artistes paleta lliure y el procediment d'oli, temple, aquarela o pastell.

El tamany del cartell ha d'ajustarse al del paper litogràfich d'un metre deu per setanta quatre, alt o apaisat.

El concurs serà de avant-projectes, en els que's premiaràn tres obres ab 250 pessetes cada una, y d'elles s'elegirà el definitiu, ab premi de 750 pessetes.

Els avant-projectes podràn presentarse fins el 15 de juny en el Colegi de metges, carrer Major, 2.

Son jurats pera'l concurs els senyors don Francisco Alcántara, don Angel M. Castel, el doctor Verdes Montenegro y A. Saint-Aubin.

A més de vèncer en el concurs artístich y de lograr els premis anunciats, s'ofereix una ocasió als pintors d'associar el seu nom a una gran obra de beneficencia.

VI Exposició Internacional d'Art

Els preparatius pera la inauguració oficial de la VI Exposició d'Art toquen a son terme. En el Palau de Belles Arts s'hi treballa desde primeres hores del matí fins a la nit, pera instalar les últimes obres.

En el gran Saló Central s'hi ha colocat ja l'hermós «velarium» que ha de matisar la llum del día, decorant, al mateix temps, el sostre del gran saló, y els electricistes efectúen les últimes proves dels nous grupus instalats y de tota la illuminació, a la vegada que'ls vocals de la Comissió Executiva de la Exposició, constituits en sessió permanent, no paren de donar ordres pera que tot estigui en son lloch corresponent, y a la vegada que disposat pera la festa del «vernissage», que ha de celebrarse'l próxim dia 28.

Al Cos Consular de Barcelona, a les autoritats, corporacions oficials, representants d'entitats y demés personalitats, aixís com als representants de la prempsa local y extrangera, se'ls estàn ja circulant ses corresponents invitacions pera assistir als solemnes actes del «vernissage» y inauguració.

***

El cicle de festes de la propera Exposició de Belles Arts està ja organisat. La Comissió especial de festivals ha tingut que vèncer algunes dificultats pera obtenir la major soma d'atraccions dignes del selecte públich que acostuma a concórrer al Palau de Belles Arts durant les Exposicions, però al fi ha lograt organisar un programa de festes pera'ls mesos de maig, juny y juliol, del tot interessant.

S'alternaràn els festivals de gran atractiu entre'ls diumenges y dijous de totes les setmanes, aixís com els demés díes festius y Revetlles de Sant Joan y Sant Pere.

La novetat dels espectacles preparats, indubtablement atraurà al Palau de Belles Arts, no sols a la concorrencia de Barcelona, sinó que arribaràn a nostra ciutat forasters de distints punts d'Espanya y del extranger, donchs contínuament se reben demandes de programes de dites festes, ab el propòsit d'organisar expedicions a nostra ciutat.

***

En nom del Ajuntament de Barcelona, la Comissió organisadora de la VI Exposició Internacional d'Art ha dirigit una comunicació als cònsuls de Bèlgica y Italia, pregantlos que, fentse fidels intèrpretes dels sentiments que animen a abdúes corporacions, se dignin reiterar telegràficament als respectius ministres de Instrucció pública d'un y altre país, la cordial invitació pera que honrin ab sa presencia la cerimonia inaugural de la Exposició.

Els cònsuls abans esmentats, atents a l'expressada comunicació, se varen dirigir ahir al alcalde, marqués de Marianao, agraint l'invitació del Ajuntament y prometent cumplir l'encàrrech que se'ls confiava.

***

S'han efectuat al Palau de Belles Arts les proves oficials de la esplèndida instalació elèctrica, ab la qual s'ha completat la illuminació del gran saló central y vestíbul de dit Palau.

Les proves donaren bon resultat.

***

Encara no terminada de descubrir la secció belga, que arribà últimament, està ja dintre'l Palau de Belles Arts el nombrós enviu francès que desde París han enviat els artistes de la nació vehina.

Ab aquesta última secció queden completes totes les sales extrangeres y sa instalació definitiva, car estàn ja hermosament decorades pera rebre les obres.

***

Els artistes les obres dels quals han sigut admeses pera figurar en la VI Exposició Internacional d'Art, deuràn recullir el seu bitllet personal d'entrada, desde demà, dilluns, de nou a dotze del matí, en el primer pis del edifici Escola Municipal de Música.

En el mateix local y a les mateixes hores, seràn tornades als respectius autors els obres que han sigut rebutjades.

***

La Exposició serà inaugurada'l dissapte, día 29 del corrent mes.

***

A fi de servir ab més promptitut els «carnets» als expositors, s'ha disposat que desde avuy, ademés del servey del matí, se despatxi a la tarda, de quatre a sis, a les oficines montades al efecte al edifici de la Escola Municipal de Música.

Víctor Brosa
DECORADOR
Altars, Mobles, Habitacions, etc.
PIETAT, 4